

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ
ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

« Η ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ.
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ»

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ
ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΩΝ
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΤΥΧΙΟΥ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ: ΓΕΙΤΟΝΑ ΧΡΙΣΤΙΝΑ
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΦΥΛΑΚΤΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 2004

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

σελίδες

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	0
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΙΔΕΑ

1.1.ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ.....	3
1.2.Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΑΧ.....	8
1.3.Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΟΚ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΚΑΕ.....	11
1.4.Ο ΑΝΤΙΠΕΡΙΣΠΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΖΕΣ.....	14
1.5.Η ΕΝΙΑΙΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΑΞΗ ΚΑΙ Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΓΟΡΑ....	16
1.6.ΣΥΝΘΗΚΗ ΜΑΑΣΤΡΙΧ-ΣΥΝΘΗΚΗ ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ.....	19

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

2.1.ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ.....	33
2.1.1. Μια διεύρυνση που στηρίζεται σε ευρωπαϊκές αξίες.....	36
2.1.2.Μια διεύρυνση που στηρίζεται σε διαπραγματεύσεις.....	37
2.2.Η ΝΕΑ ΕΥΡΩΠΗ ΤΩΝ «25».....	39
2.3.ΟΙ ΝΕΕΣ ΔΕΚΑ ΧΩΡΕΣ.....	39
2.4.ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ.....	52

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΑΤΥΠΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΟΡΥΦΗΣ

3.1.Η ΑΤΖΕΝΤΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΟΡΥΦΗΣ.....	55
3.2.ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΣΥΝΟΔΟ ΚΟΡΥΦΗΣ ΤΗΣ ΘΕΣ/ΚΗΣ.....	58
3.3.Η ΜΕΤΑΘΝΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΤΑ ΚΡΙΣΙΜΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΚΟΡΥΦΗΣ.....	60
3.3.1. ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΑ.....	61
3.3.2. ΒΕΤΟ.....	61

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΣΥΝΟΔΟ

4.1.ΤΑ ΣΥΝ ΚΑΙ ΤΑ ΠΛΗΝ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ.....	63
4.2.ΠΟΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΑΝΟΙΞΕ Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ.....	65

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

5.1.ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ.....	68
5.1.1.ΤΑ ΕΣΟΔΑ ΤΗΣ.....	68
5.1.2.ΟΙ ΦΟΡΟΠΑΛΛΑΓΕΣ.....	69
5.1.3.ΟΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ.....	69
5.1.4.ΟΙ ΕΙΣΦΟΡΕΣ.....	70
5.2.ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ.....	71
5.2.1. ΝΕΟΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ.....	72
5.2.2.ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΘΕΩΡΙΑ.....	72
5.3.ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ.....	75

5.4.ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΗ ΕΥΡΩΠΗ ΤΩΝ 25 ΚΑΙ	
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ.....	80
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	82
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	85

«Μόνο όταν όλα τα ευρωπαϊκά κράτη συγκεντρώνονται γύρω από μια κοινή και ενωμένη πατρίδα, την Ευρώπη, οι λαοί της μπορούν να αναπτυχθούν ισότιμα σε όλους τους τομείς...Η ενωμένη Ευρώπη θα χαρίσει την ειρήνη και την ευημερία στους λαούς της».

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ, 1818

(Δέκα χρόνια προτού γίνει ο πρώτος κυβερνήτης του νέου ελληνικού κράτους.)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ

Η ομορφιά του κοινοτικού οικοδομήματος που κτίζεται από τα μέσα του 20^{ου} αιώνα είναι η πρωτοτυπία και η απλότητα του. Η μέθοδος του κτισίματος που χρησιμοποιείται, η εθελοντική ολοκλήρωση διάφορων λαών δεν είχε ποτέ επιχειρηθεί προηγούμενος στην ανθρώπινη ιστορία. Παρόλο που μοιάζει απλή στη σύλληψη, είναι πολλή δύσκολη στην εφαρμογή. Έγκειται στη σταδιακή δημιουργία αδιόρατων αλλά πολυάριθμων δεσμών με την εθελούσια υιοθέτηση νομικών πράξεων από όλα τα κράτη που συμμετέχουν. Απλή και εύκαμπτη, γιατί μπορεί να προσαρμόζει τον ρυθμό της στα σκαμπανεβάσματα της διεθνούς συγκυρίας, η οικονομική ολοκλήρωση δεν μπορεί όμως να εννοηθεί παρά μόνο μεταξύ εθνών που κυβερνούνται δημοκρατικά. Για αυτό τα εγχειρήματα ένωσης διαφόρων εθνών δια της βίας κατέληξαν στο παρελθόν σε αποτυχία. Για αυτό η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση δεν ήταν παρά μόνο μετά την απελευθέρωση των ευρωπαϊκών εθνών από κάθε είδους τυραννίας.

Η αρχή της ιστορίας μιας ενωμένης Ευρώπης βρίσκεται στην αρχαία εποχή με τον ελληνισμό να κυριαρχεί μέσα στους αιώνες. Βεβαίως η ρωμαϊκή αυτοκρατορία ήταν αυτή που έφερε κοντά τους λαούς μέσω της ύπαρξης ενός πολιτισμού(ελληνικού), της ύπαρξης κοινού νομίσματος και του ενιαίου(χωρίς σύνορα)ευρωπαϊκού χώρου.

Ορόσημο για την σημερινή πραγματικότητα που ονομάζεται Ευρωπαϊκή Ένωση και κατ'επέκταση για την ΟΝ.Ε. αποτελεί η συμφωνία του Breton woods, μεταξύ ευρωπαϊκών κρατών και των Η.Π.Α., καθορίζοντας έτσι την αξία κάθε νομίσματος.

Τι θα γινόταν εάν οι ίδιοι οι λαοί δεν ήθελαν την ένωση τους σε ένα ομοσπονδιακό κράτος όπως θα είναι η Ενωμένη Ευρώπη;

Σίγουρα δεν θα υπήρχε καμία πιθανότητα να στεφθεί από επιτυχία αυτό το μεγαλεπήβολο σχέδιο που συνάμα ήταν και πολύ δύσκολο.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν πρέπει να επαναπαμθει στα 25 τώρα πια μέλη της, όνειρο των εμπνευστών της είναι μια Ευρώπη από τον ατλαντικό ωκεανό έως τα Ουράλια όρη. Η νέα Ευρώπη πρέπει να έχει στόχο τον πολίτη και αυτόν να εξυπηρετεί.

Η πορεία όλων αυτών των χρόνων(από το 1945 έως και σήμερα)δεν ήταν καθόλου εύκολη. Η Ο.Ν.Ε. από την αρχή της αντιμετώπισε προβλήματα ,το ίδιο και η πολιτική ένωση Ε.Ε., οι «καταιγίδες» που αντιμετώπισε η ευρωπαϊκή ιδέα είχαν πολλές φορές και εσωτερική εκπόρευση(διαφωνίες εταίρων) αλλά συνήθως προερχόταν από εξωτερικούς παράγοντες.

Η απλότητα της μεθόδου κατασκευής εγγυάται τη στερεότητα του οικοδομήματος. Τα δεσμά τα οποία έχουν ήδη δημιουργηθεί μεταξύ των εθνών που παίρνουν μέρος στην κατασκευή είναι τόσο στέρεα που δεν μπορούν πια να λυθούν. Μπορούν μόνο να σπάσουνε, αλλά με τρομακτικό οικονομικό και πολιτικό κόστος για το έθνος που θα βρισκόταν ξανά απομονωμένο. Το οικοδόμημα δεν μπορεί λοιπόν παρά να μεγαλώνει στο μέλλον, σε πλάτος με την ένταξη άλλων ευρωπαϊκών κρατών που θα δεχθούν τις υπάρχουσες προδιαγραφές και σε ύψος νέων ορόφων, που αποτελούνε προχωρημένα στάδια ολοκλήρωσης.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΙΔΕΑ

1.1. Ιστορική Αναδρομή

Στα πρώτα βήματα της κοινότητας υπήρχε το νομισματικό σύστημα του Breton Woods. Εκεί υπογράφηκαν στις 22 Ιουλίου 1944 οι συμφωνίες που θα ρύθμιζαν το διεθνές νομισματικό σύστημα επί ένα τέταρτο του αιώνα. Οι συμφωνίες αυτές έθεταν τρεις βασικές αρχές:

- 1) Την μετατρεψιμότητα των νομισμάτων μεταξύ τους.
- 2) Την ισοροπία του ισοζυγίου πληρωμών.
- 3) Την διατήρηση σταθερών ισοτιμιών, που θα σήμαινε ότι κάθε κράτος έπρεπε να υπερασπίζεται την ισοτιμία του νομίσματος του, η οποία οριζόταν σε κάποιο βάρος χρυσού.

Στις 8-10 Μαΐου 1948, διοργανώθηκε το συνέδριο της Χάγης, το οποίο αξίωσε τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού συμβουλίου, το οποίο ιδρύθηκε στις 5 Μαΐου 1949 με έδρα το Στρασβούργο.

Στις 9 Μαΐου 1950 ο Robert Schumann, έλεγε: *«Η Ευρώπη δεν θα γίνει με μιας ούτε μέσα σε ένα συνολικό οικοδόμημα. Θα γίνει με συγκεκριμένες πραγματοποιήσεις που θα δημιουργήσουν πρώτα μια πραγματική αλληλεγγύη»*. Με αυτήν την διακήρυξη ο Robert Schumann πρότεινε τη δημιουργία μιας κοινής αγοράς σε δυο σημαντικούς οικονομικούς τομείς, που είχαν μέχρι τότε χρησιμοποιηθεί έντονα για την διεξαγωγή πολέμων, τους τομείς του άνθρακα και του χάλυβα. Πέραν όμως της κοινότητας του άνθρακα και του χάλυβα ο Robert Schumann διέβλεπε την δημιουργία μιας κοινής αγοράς για όλα τα προϊόντα, μέσα στην οποία θα συγκεντρωνόταν οι προϋποθέσεις μιας ταχείας και κανονικής οικονομικής ανάπτυξης, χάρη στις οικονομίες κλίματος, σε ένα διεθνή καταμερισμό εργασίας και στην καλύτερη χρησιμοποίηση των νέων παραγωγής, αλλά επίσης και την πολιτική ολοκλήρωση με την σταδιακή δημιουργία μιας ευρωπαϊκής ομοσπονδίας. Όμως, ενώ η πρόσκληση του

υπουργού εξωτερικών της Γαλλίας απευθυνόταν σε όλα τα ευρωπαϊκά κράτη, πέντε μόνον, η Γερμανία, το Βέλγιο, το Λουξεμβούργο, η Ολλανδία απάντησαν θετικά. Αντίθετα το Ηνωμένο Βασίλειο προτίμησε τη δημιουργία μιας ευρωπαϊκής ζώνης ελεύθερων συναλλαγών, η οποία δεν θα αποκτούσε την εγκατάλειψη μέρους της εθνικής κυριαρχίας. Η Δανία, η Αυστρία, η Πορτογαλία, και η Ελβετία δέχθηκαν αυτήν την πρόταση. Επομένως έξι μόνο κράτη υπέγραψαν στο Παρίσι στις 18 Απριλίου 1951, την συνθήκη ίδρυσης της ευρωπαϊκής κοινότητας άνθρακα και χάλυβα (Ε.Κ.Α.Χ.).

Η μικρή Ευρώπη των έξι άρχισε να οικοδομείται από της 25 Ιουλίου 1952, ημερομηνία που τέθηκε σε εφαρμογή η συνθήκη Ε.Κ.Α.Χ.

Η λειτουργία της κοινής αγοράς άνθρακα και χάλυβα έδειχνε ότι η οικονομική ολοκλήρωση ήταν και δυνατή και χρήσιμη και μπορούσε να περιλάβει όλα τα προϊόντα. Έτσι μεταξύ της 1^{ης} και της 3^{ης} Ιουλίου 1955, οι υπουργοί εξωτερικών των έξι συσχεπτόμενοι στην Μεσσινα της Ιταλίας, εξέτασαν την δυνατότητα δημιουργίας κοινής αγοράς για όλα τα προϊόντα καθώς και την δημιουργία μιας ειδικής κοινότητας για την πυρηνική ενέργεια. Μια επιτροπή υπό την προεδρία του βέλγου υπουργού εξωτερικών, Paul Henry Spaak, παρουσίασε την έκθεση της, στις 21 Απριλίου του 1956 και τα συμπεράσματα της υιοθετήθηκαν από την διακυβερνητική διάσκεψη της Βενετίας στις 29 Μαΐου 1956. Οι υπουργοί εξωτερικών αποφάσισαν τότε να αρχίσουν διαπραγματεύσεις μεταξύ των έξι για την δημιουργία μιας ευρωπαϊκής οικονομικής κοινότητας (Ε.Ο.Κ.) και μιας ευρωπαϊκής κοινότητας ατομικής ενέργειας (Ε.Κ.Α.Ε.). Δέκα μήνες αργότερα οι έξι ήταν σε θέση να υπογράψουν στην Ρώμη συνθήκες που ίδρυν τις δυο νέες κοινότητες.

Νέες βρετανικές προσπάθειες δημιουργίας μιας ευρείας ζώνης ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ της Ε.Ο.Κ. και των άλλων ευρωπαϊκών κρατών μελών του Ο.Ο.Σ.Α. απέτυχαν οριστικά το φθινόπωρο του 1958 λόγω βασικών διαφωνιών μεταξύ της Γαλλίας και του Ενωμένου Βασιλείου. Η βρετανική θέση κατέληξε το 1959 στη δημιουργία μικρής ευρωπαϊκής ζώνης ελεύθερων συναλλαγών (Ε.Ζ.Ε.Σ.) στην οποία προσχώρησαν το Ηνωμένο Βασίλειο, η Νορβηγία, η Σουηδία, η Δανία, η Πορτογαλία, η Ισλανδία, η Ελβετία και αργότερα και η Φιλανδία.

Η εφαρμογή της κοινής αγροτικής πολιτικής (Κ.Α.Π.) αρχίζει στις 30 Ιανουαρίου 1962.

Στις 8 Απριλίου 1965 οι συνθήκες του Παρισιού και της Ρώμης συγχωνεύτηκαν με συνθήκη, η οποία ίδρυε ένα μοναδικό συμβούλιο και μια μοναδική επιτροπή που κληρονόμησε τις αρμοδιότητες ανωτάτης αρχής της Ε.Κ.Α.Χ. της επιτροπής της Ε.Ο.Κ. και της επιτροπής της ευρατομ. Η συγχώνευση των θεσμών θεωρούνταν τότε σαν το πρώτο στάδιο για την συγχώνευση των τριών ευρωπαϊκών κοινοτήτων σε μια και μόνη ευρωπαϊκή κοινότητα (Ε.Κ.), όνομα που καθιερώνει η συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση(Ε.Ε.).

Την 1 Ιουλίου 1968 το κοινό τελωνειακό δασμολόγιο αντικατέστησε τα τελωνειακά δασμολόγια των έξι χωρών της αρχικής κοινότητας και πέντε χρόνια αργότερα εκείνα των νέων κρατών. Η ύπαρξη του κοινού δασμολογίου συνοδεύτηκε, για τα κράτη - μέλη, από την απώλεια των τελωνειακών τους εσόδων, τα οποία τροφοδοτούν από το 1975 τον κοινοτικό προϋπολογισμό.

Στις 1-2 Δεκεμβρίου 1969 οι αρχηγοί των έξι αρχικών κρατών μελών της Ε.Κ. συμφωνούν στη Χάγη να προχωρήσουν ως το 1980 στην ολοκλήρωση της Ο.Ν.Ε.

Το «σχέδιο Barre» της 4^{ης} Μαρτίου 1970 και η «έκθεση Werner» της 8^{ης} Οκτωβρίου 1970 είχαν σαν στόχο τους να αντιταχθούν στην δυναστεύσει του δολαρίου και πρότειναν την σταδιακή πραγματοποίηση μιας οικονομικής και νομισματικής ένωσης μέσα στην κοινότητα. Μετά από πρόταση της επιτροπής εμπνευσμένη από την έκθεση Warner, το συμβούλιο και οι εκπρόσωποι των κυβερνήσεων των κρατών-μελών εξέφρασαν με ψήφισμα της 22ας Μαρτίου 1971, την θέληση τους να θέσουν σε λειτουργία μια οικονομική και νομισματική ένωση σύμφωνα με ένα σχέδιο η πρώτη φάση του οποίου άρχιζε αναδρομικά την 1^η Ιανουαρίου 1971. Στο τέρμα του σχεδίου, η κοινότητα θα έπρεπε να έχει ιδρύσει ζώνη στο εσωτερικό της οποίας θα κυκλοφορούσαν ελεύθερα τα πρόσωπα, τα αγαθά, οι υπηρεσίες και τα κεφάλαια, η οποία θα αποτελούσε ένα εξατομικευμένο σύνολο στους κόλπους του διεθνούς συστήματος και η οποία θα είχε στο οικονομικό και νομισματικό πεδίο της αρμοδιότητες που θα επέτρεπαν στους θεσμούς να διαχειρίζονται την οικονομική και νομισματική ένωση.

Στις 22 Ιανουαρίου 1972 στις Βρυξέλλες, οι χώρες της ευρωπαϊκής κοινότητας, έγιναν εννέα με την προσχώρηση σε αυτή της Δανίας, της

Ιρλανδίας και του ηνωμένου Βασιλείου. Η συνθήκη αυτή τέθηκε σε ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου 1973.

Από της 24 Απριλίου 1972 τα περιθώρια διακύμανσης μεταξύ δυο κοινοτικών νομισμάτων διαμορφώθηκε στο +/- 2,25%. Έτσι γεννήθηκε το κοινό νομισματικό φίδι έπρεπε να ελίσσεται μέσα σε μια σήραγγα την οποία σχημάτιζαν τα περιθώρια διακύμανσης του 4,5% μεταξύ των κοινοτικών νομισμάτων και του δολαρίου, τα οποία προέβλεπε η συμφωνία της Ουάσινγκτον. Αλλά το φίδι δεν παρέμεινε επί πολύ μέσα στην σήραγγα. Στις 12 Μαρτίου 1973, το συμβούλιο, διαπιστώνοντας τις δυσκολίες τήρησης των περιθωρίων διακύμανσης σχετικά με το δολάριο, η διεθνής οικονομική κρίση, η οποία εντάχθηκε από την πετρελαιοκρίση 1973, η οποία με την σειρά της παρατάθηκε από την οικονομική ύφεση που άρχισε το 1975 αύξησαν της διαφορές κ της διαρθρωτικές ανισοροπίες στους κόλπους της κοινότητας οι οποία μόλις είχε διευρυνθεί. Οι διαφορές ανταγωνιστικότητας κ ικανότητας αντίστασης στον πληθωρισμό ενέτειναν τις αποκλείσεις μεταξύ των οικονομιών των κρατών μελών. Ενώ επιζητούσε την νομισματική ένωση της, η κοινότητα χωρίστηκε στην πράξη σε δυο νομισματικές ζώνες, η μια του φιδιού και η δεύτερη των κυμαινόμενων συναλλαγματικών τιμών. Έτσι η πρώτη προσπάθεια δημιουργίας μιας Ο.Ν.Ε. απέτυχε, αλλά η κτηθησα κατά αυτήν εμπειρία ήταν πολύτιμη για την κοινότητα.

Στις 13 Μαρτίου 1979 το ευρωπαϊκό νομισματικό σύστημα τίθεται αναδρομικά σε ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου 1979.

Το Μάιο του 1979 υπογράφηκε στο Ζάμπειο μέγαρο από την ελληνική κυβέρνηση η συνθήκη ένταξης της Ελλάδας στην ευρωπαϊκή κοινότητα, συνθήκη που τέθηκε σε ισχύ και τυπικά από την 1^η Ιανουαρίου 1981.

Μια σημαντική τροποποίηση των ιδρυτικών συνθηκών των κοινοτήτων έγινε την 1^η Ιουλίου 1987, απόρροια της συμφωνίας του ευρωπαϊκού συμβουλίου του Λουξεμβούργου στις 2-3 Δεκεμβρίου 1985, με την θέση σε ισχύ της ενιαίας ευρωπαϊκής πράξης. Συμπληρώνοντας ιδίως την συνθήκη Ε.Ο.Κ. η ενιαία πράξη υποχρέωνε την κοινότητα να πάρει μέτρα που χρειαζόνταν για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς μέχρι της 31 Δεκεμβρίου 1992. Συγχρόνως αύξανε τα δικαιώματα του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και επισημοποιούσε το ευρωπαϊκό συμβούλιο, την ευρωπαϊκή πολιτική συνεργασία και την

οικονομική και κοινωνική συνοχή μεταξύ των κρατών μελών. Επιπλέον επιβεβαίωσε την κοινοτική αρμοδιότητα σε πολλούς τομείς «τον κοινοτικό, του περιβάλλοντος, της έρευνας και της τεχνολογίας».

Εκείνη όμως η συνθήκη που ανοίγει μια νέα φάση στην διαδικασία μιας διαρκώς στενότερης ένωσης των λαών της Ευρώπης, είναι αυτή για την ευρωπαϊκή ένωση που υπογράφηκε στο Μάαστριχ στις 7 Φεβρουάριου 1992.

Η ένωση βασίζεται στις ευρωπαϊκές κοινότητες συμπληρουμένες με νέες πολιτικές και μορφές συνεργασίας.

Η συνθήκη του Μάαστριχ καλύπτει τροποποιώντας συγχρόνως, τις προηγούμενες συνθήκες εφόσον οι διατάξεις για την τροποποίηση της συνθήκης για την Ε.Ο.Κ. ονομάζεται πλέον ευρωπαϊκή κοινότητα-συγκεντρώνονται στο άρθρο Ζ, αυτές που αφορούν την συνθήκη.

Για την ευρωπαϊκή κοινότητα άνθρακα και χάλυβα (Ε.Κ.Α.Χ.) αποτελούν το άρθρο Η και αυτές που τροποποιούν την συνθήκη για το ευρατομ βρίσκονται στο άρθρο Θ της νέας συνθήκης. Στην πραγματικότητα η νέα συνθήκη διαχωρίζει το ευρωπαϊκό οικοδόμημα σε τρία τμήματα, που ξεχωρίζουν μεταξύ τους ως προς τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων: το κύριο κτίσμα που είναι αυτό της κοινότητας, το κτίσμα της συνεργασίας στους τομείς της κοινής εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής της ασφάλειας(Κ.Ε.Π.Π.Α.).

Από την 1^η Ιανουαρίου 1995 οι χώρες της Ε.Ε έγιναν δεκαπέντε με την είσοδο σε αυτή της Αυστρίας, της Σουηδίας και της Φιλανδίας. Στις 17 Ιουνίου 1997 οι αρχηγοί των κρατών και η κυβερνήσεων της Ε.Ε. κατέληξαν σε πολιτική συμφωνία του Άμστερνταμ. Η συνθήκη αυτή ήταν μια αναθεώρηση της συνθήκης του Μάαστριχ, παρότι ουσιαστικά στηριζόταν στις ίδιες αρχές.

1.2. Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ Ε.Κ.Α.Χ.

Ιστορικός σταθμός για την πορεία της ευρωπαϊκής ιδέας αποτέλεσε η δήλωση του υπουργού των εξωτερικών της Γαλλίας, Robert Schumann στο d'orsay, στις 9 Μαΐου 1950. Ήταν η πρώτη ρεαλιστική προσέγγιση του προβλήματος της πραγματικής πολιτικής και οικονομικής ενώσεως των ευρωπαϊκών λαών, πέρα από τις άλλες η' και στενές μορφές συνεργασίας, διακυβερνητικού χαρακτήρα.

Στην ιστορική δήλωση του ο Robert Schumann μεταξύ άλλων, αναφέρει: *«Η συμβολή την οποία μια Ευρώπη οργανωμένη και ζωντανή μπορεί να προσφέρει στον πολιτισμό είναι απαραίτητη για την διατήρηση της ειρήνης. Η Ευρώπη δεν θα δημιουργηθεί με μια πράξη ούτε με μια συνολική οικοδόμηση. Θα οικοδομηθεί με συγκεκριμένες πραγματοποιήσεις που θα δημιουργούν πρώτα μια πραγματική αλληλεγγύη. Για το σκοπό αυτό η γαλλική κυβέρνηση προτείνει άμεση δράση σε ένα συγκεκριμένο αλλά αποφασιστικό τομέα. Προτείνει να τεθεί το σύνολο της παραγωγής άνθρακος και χάλυβος της Γαλλίας και της Γερμανίας υπό μια κοινή ανωτάτη αρχή μέσα σε μια οργάνωση ανοικτή για την συμμετοχή και των άλλων ευρωπαϊκών χωρών».*

Στις 20 Ιουνίου 1950 άρχισαν οι διαπραγματεύσεις μεταξύ Γαλλίας, Γερμανίας, Ιταλίας, Benelux, και στις 18 Απριλίου 1951 υπεγράφη στο Παρίσι η συνθήκη με την οποία ιδρύθηκε η ευρωπαϊκή κοινότητα άνθρακα και χάλυβα (Ε.Κ.Α.Χ.) η οποία ήταν η πρώτη ευρωπαϊκή κοινότητα.

Εμπνευστής της ιδέας και συμπάραστασης του R.Schumann στην πραγματοποίηση της και πρόεδρος της ανωτάτης αρχής της Ε.Κ.Α.Χ. ήταν ο Jean Monnet, ο πνευματικός πατέρας της ενωμένης Ευρώπης που μαζί με τον ιταλό φεντεραλιστή Altiero Spinelli ήταν οι πρωτεργάτες των δυο βασικών ρευμάτων σκέψης, που υλοποίησαν τις διαδικασίες της κοινοτικής ολοκλήρωσης.

Η συνθήκη των Παρισίων ετέθη σε ισχύ στις 23 Ιουλίου 1952 και από τότε άρχισε στην πράξη η πορεία προς την ευρωπαϊκή οικοδόμηση με ένα πρότυπο νομικό και πολιτικό δημιούργημα, στο οποίο για πρώτη φορά οι χώρες-μέλη με την ελεύθερη βούληση τους παραιτούνται από εθνικές αρμοδιότητες για να ασκηθούν αποτελεσματικότερα από κοινού,

από ευρωπαϊκά θεσμικά κοινοτικά όργανα και με τις προβλεπόμενες διαδικασίες, προς εξυπηρέτηση του κοινού συμφέροντος.

Είναι η βάση πάνω στην οποία στηρίχτηκε από τότε η προσπάθεια και η πορεία ενώσεως της Ευρώπης.

Σύμφωνα με την συνθήκη αυτή της Ε.Κ.Α.Χ. ήταν να συμβάλλει στην οικονομική επέκταση, στην αύξηση του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων, των κρατών μελών της. Για το σκοπό προβλέπεται η δημιουργία κοινής αγοράς στα προϊόντα του άνθρακα και του χάλυβα, η οποία εξασφαλίζει την ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων αυτών, καθώς επίσης και των εργαζόμενων στους τομείς αυτούς. Για την δημιουργία της κοινής αγοράς προβλέπεται η κατάργηση:

1) Των δασμών, των ποσοτικών περιορισμών και των άλλων επιβαρύνσεων ισοδύναμου αποτελέσματος.

2) Των μέτρων και κάθε πρακτικής που κάνουν διακρίσεις μεταξύ παραγωγών, αγοραστών η' καταναλωτών.

3) Των επιδοτήσεων, των ενισχύσεων, που χορηγούνται καθώς και τυχόν ειδικών επιβαρύνσεων που επιβάλλονται από τα κράτη-μέλη.

4) Κάθε περιοριστικής πρακτικής που αποσκοπεί στην κατανομή η' στην εκμετάλλευση των αγορών.

Η δημιουργία της Ε.Κ.Α.Χ. ήταν το πρώτο βήμα για την θεμελίωση μιας οικονομικής κοινότητας με ευρύτερους σκοπούς σύμφωνα άλλωστε και με την πρόθεση των εμπνευστών της. Η Ε.Κ.Α.Χ. υπήρξε ο πρώτος οργανισμός μιας διακυβερνητικής συνεργασίας με γνήσια υπερεθνική θεσμική συγκρότηση. Αυτό σήμαινε την υπέρβαση του εθνικού κράτους και την παραχώρηση ουσιαστικών αρμοδιοτήτων σε έναν υπερεθνικό φορέα. Ακόμη η ίδρυση της Ε.Κ.Α.Χ. θεωρήθηκε το πρώτο στάδιο μιας ευρύτερης ενοποιητικής διαδικασίας που θα οδηγούσε στην ομοσπονδοποίησι (federalization).

Μετά την ίδρυση της Ε.Κ.Α.Χ. ακολούθησε αμέσως η προσπάθεια δημιουργίας της ευρωπαϊκής κοινότητας και της ευρωπαϊκής πολιτικής κοινότητας.

Η συνθήκη περί ιδρύσεως της ευρωπαϊκής κοινότητας άμυνας υπογράφηκε στις 27 Μαΐου 1952 από τις 6 χώρες μέλη της Ε.Κ.Α.Χ., αλλά δεν τέθηκε σε εφαρμογή, γιατί στις 30 Αυγούστου 1954 καταψηφίστηκε από την πλειοψηφία της γαλλικής εθνικής συνέλευσης. Κατόπιν αυτού δεν προωθήθηκε προς υπογραφή το έτοιμο σχέδιο περί ιδρύσεως ευρωπαϊκής πολιτικής κοινότητας.

Ωστόσο όμως μέσα στο πολιτικό κλίμα της εποχής του ψυχρού πολέμου είχε σημειωθεί μια παράλληλη εξέλιξη στους τομείς αυτούς.

Στις 17 Μαρτίου 1948, αμέσως μετά τη λήξη του πολέμου, η μ.Βρετανία, η Γαλλία, το Βέλγιο, η Ολλανδία, και το Λουξεμβούργο υπέγραψαν στις Βρυξέλλες μια αμυντική συνθήκη προστασίας των 5 χωρών από ενδεχόμενη μελλοντική επίθεση της Γερμανίας, γνωστή ως η συνθήκη των Βρυξελλών.

Η επανένταξη όμως της Γερμανίας και της Ιταλίας στην οικογένεια των ευρωπαϊκών χωρών αφενός και η ένταση στις σχέσεις με την Σοβιετική Ένωση και το ανατολικό μπλοκ, οδήγησε τις 5 χώρες να υπογράψουν στο Παρίσι, στις 23 Οκτωβρίου 1954 ένα πρωτόκολλο με το οποίο τροποποιήθηκαν οι σκοποί της συνθήκης των Βρυξελλών και η οποία μεταμορφώθηκε στη «Δυτική Ευρωπαϊκή Ένωση» (Δ.Ε.Ε.) στην οποία εντάχθηκαν και οι «παλαιοί εχθροί», η Γερμανία και η Ιταλία.

Η Δ.Ε.Ε. σήμερα αποτελεί έναν από τους θεσμούς της ενωμένης Ευρώπης και η Ελλάδα έγινε μέλος της στο τέλος του 1992.

Η αποτυχία ιδρύσεως το 1954 της ευρωπαϊκής κοινότητας άμυνας και της πολιτικής κοινότητας έπεισε ότι πριν φθάσουμε στην πολιτική ένωση της Ευρώπης, στην κοινή εξωτερική πολιτική και στην κοινή άμυνα, έπρεπε να προηγηθεί η πραγματική ολοκλήρωση οικονομικής ένωσης της Ευρώπης, η οποία παράλληλα θα συνοδευόταν ως λογική συνέπεια και από την προοδευτική πολιτική ένωση.

Ως προς την κατεύθυνση αυτηεστραφησαν οι προσπάθειες και η δραστηριότητα των ευρωπαίων.

Την 1^η Ιουνίου 1955 συνήλθε η διάσκεψη της Μεσσινας, στη Σικελία, με σκοπό να τεθούν τα θεμέλια της δημιουργίας μιας ευρύτερης ευρωπαϊκής κοινής αγοράς.

Οι υπουργοί οικονομικών συνέστησαν μια επιτροπή υπό τον βέλγο πολιτικό Paul Heun Spaak, με σκοπό να επεξεργασθεί τα σχέδια της οικονομικής ενώσεως της Ευρώπης καθώς και της οργανώσεως και του εντοπισμού των προσπαθειών στον τομέα της ατομικής ενέργειας.

Η επιτροπή Spaak υπέβαλλε τις προτάσεις της σε ένα χρόνο περίπου και στις 29 Μαΐου 1956 συνήλθαν και πάλι οι έξι υπουργοί εξωτερικών στη Βενετία, σε διάσκεψη και ενέκριναν κατ'αρχην τις προτάσεις Spaak για την ίδρυση δυο νέων ευρωπαϊκών κοινοτήτων, της ευρωπαϊκής οικονομικής ατομικής ενέργειας. Η μ.Βρετανία η οποία είχε κληθεί να συμμετάσχει στη διάσκεψη της Βενετίας, εκπροσωπήθηκε μόνο από παρατηρητή.

Αμέσως μετά, στις 26 Ιουνίου 1956 άρχισαν οι διαπραγματεύσεις υπό την προεδρία του R.H.Spaak, για την διατύπωση των κειμένων των νέων συνθηκών με βάση τις προτάσεις της «επιτροπής Spaak» στον πύργο yal duchessetων Βρυξελλών.

Στις 25 Μαρτίου 1957 υπογράφηκαν στο Καπιτώλιο της Ρώμης οι δυο νέες συνθήκες :η μια «περί ιδρύσεως της οικονομικής κοινότητας» (Ε.Ο.Κ.) και η άλλη «περί ιδρύσεως της οικονομικής ατομικής ενέργειας»(Ε.Κ.Α.Ε.) η' ευρατομ.

1.3. Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ. ΚΑΙ ΤΗΣ Ε.Κ.Α.Ε.

Το 1955 ενθαρρυμένες από την επιτυχία της Ε.Κ.Α.Χ. ,οι χώρες της Benelux(Βέλγιο, Λουξεμβούργο, Ολλανδία) πρότειναν στους άλλους τρεις εταίρους (Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία)να προχωρήσουν στην δημιουργία μιας κοινής αγοράς και στην στενότερη συνεργασία στους τομείς των μεταφορών και της ενέργειας. Οι τρεις δέχθηκαν την πρόταση και τον ίδιο χρόνο οργανώθηκε μια διάσκεψη στη Μεσσινα για την ανταλλαγή απόψεων σχετικά με το θέμα αυτό. Στη διάσκεψη αυτή αποφασίστηκε να ανατεθεί στο βέλγο υπουργού εξωτερικών Spaak να εξετάσει το όλο θέμα και να αποφανθεί κατά πόσο τα σχέδια ήταν

εφικτά. Ταυτόχρονα αποφασίστηκε να προσκληθεί να μετάσχει στην διαπραγματεύσεις και η μ.Βρετανία.

Τον επόμενο χρόνο ο βέλγος υπουργός εξωτερικών Spaak υπέβαλλε σχετική υπόθεση, η οποία συζητήθηκε στη Βιέννη, όπου αποφασίστηκε να αρχίσει η προετοιμασία των δυο συνθηκών για την δημιουργία μιας κοινής αγοράς για όλα τα προϊόντα και μιας κοινότητας για την ατομική ενέργεια. Οι συνθήκες ετοιμάστηκαν και υπογράφηκαν από τις 6 χώρες μέλη της Ε.Κ.Α.Χ, στο λόφο του Καπιτωλίου στη Ρώμη στις 25 Μαρτίου 1959 και άρχισαν να ισχύουν την 1^η Ιανουαρίου 1958. Έτσι γεννήθηκαν η ευρωπαϊκή οικονομική κοινότητα(Ε.Ο.Κ..) και η ευρωπαϊκή κοινότητα ατομικής ενέργειας(Ε.Κ.Α.Ε.) περισσότερο γνωστή ως euratom.

Σκοπός της δημιουργίας της ευρωπαϊκής οικονομικής κοινότητας, όπως αναφέρεται στη συνθήκη είναι να προάγει την αρμονική ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων στο σύνολο της κοινότητας, την συνεχή και ισορροπημένη επέκταση της οικονομίας ,αυξημένη σταθερότητα, επιταχυνόμενη ανύψωση του βιοτικού επιπέδου και σχέσεις περισσότερο στενές μεταξύ των κρατών μελών της.

Ως μέσα για την πραγματοποίηση των πιο πάνω στόχων η συνθήκη προέβλεπε τα εξής:

- ❖ Την κατάργηση των δασμών των ποσοτικών περιορισμών και των άλλων μέτρων ισοδύναμου αποτελέσματος από το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.
- ❖ Την υιοθέτηση ενός κοινού εξωτερικού δασμολογίου και μιας κοινής εμπορικής πολιτικής έναντι των τρίτων χωρών.
- ❖ Την κατάργηση των εμποδίων στην ελεύθερη κίνηση των εργαζομένων, των υπηρεσιών, και των κεφαλαίων ανάμεσα στα κράτη μέλη.
- ❖ Την υιοθέτηση κοινών πολιτικών στους τομείς της γεωργίας και των μεταφορών.
- ❖ Την διασφάλιση συνθηκών ελεύθερου ανταγωνισμού στην κοινότητα.

- ❖ Το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών και την λήψη μέτρων στο ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών.
- ❖ Την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών στην έκταση που κρίνεται απαραίτητη για την ομαλή λειτουργία της κοινής αγοράς.

Η ίδρυση της Ε.Ο.Κ. όπως θεωρήθηκε σαν ένα ακόμη βήμα προς την πλήρη οικονομική και πολιτική ένωση κατ'άρχη των συμμετεχουσων χωρών και σαν επιβεβαίωση των θέσεων του νεολειτουργισμού. Σύμφωνα με την θεωρητική αυτή κατεύθυνση η διαδικασία οικονομικής ολοκλήρωσης μπορεί να αρχίσει σε ειδικούς τομείς και να επεκταθεί αργότερα σε άλλους. Έτσι από την περιορισμένη τομεακή συνεργασία στα πλαίσια της Ε.Κ.Α.Χ. ,τα δυτικοευρωπαϊκά κράτη προχώρησαν μέσω της Ε.Κ. σε στενότερη συνεργασία με στόχο την ολοένα στενότερη ένωση και προοπτική την οικονομική και πολιτική ένωση.

Η συνθήκη ίδρυσης της ευρωπαϊκής κοινότητας ατομικής ενέργειας (Ε.Κ.Α.Ε.) πιο γνωστή ως ευρατομ, υπογράφηκε στη Ρώμη στις 25 Μαρτίου 1957 και τέθηκε σε ισχύ την 1^η Ιανουαρίου 1958. Απέβλεπε στην δημιουργία μιας κοινής αγοράς πυρηνικών υλικών και εφοδίων, στην κατάρτιση μιας κοινής πυρηνικής νομοθεσίας, στην εγκατάσταση ενός κοινού συστήματος εφοδιασμού σε πρώτες ύλες, ενός συστήματος ελέγχου για την ειρηνική χρησιμοποίηση της πυρηνικής ενέργειας καθώς και κοινών κανόνων ασφάλειας και υγιεινής του πληθυσμού και των εργαζόμενων έναντι ραδιενέργειας. Το κύριο στόχο αυτής της συνθήκης ήταν πάντως ένα κοινό πρόγραμμα έρευνας, το οποίο θα έθετε σε λειτουργία ένα κοινό κέντρο ερευνών, θα ανέπτυξε την τεχνολογία και θα παρακινούσε την παραγωγή πυρηνικής ενέργειας στην τεχνολογία και θα παρακινούσε την παραγωγή πυρηνικής ενέργειας στην Ευρώπη. Ενώ κατά την στιγμή της ίδρυσης της, η ευρατομ είχε δημιουργήσει μεγάλες προσδοκίες, οι οποίες προερχόταν τόσο από την απογοήτευση για τις οικονομικές προοπτικές της πυρηνικής ενέργειας όσο και από τις φιλοδοξίες ορισμένων κρατών μελών να αναπτύξουν την δική τους πυρηνική ενέργεια.

Σκοπός της Ε.Κ.Α.Ε. ήταν να συμβάλλει στην ταχεία ίδρυση και ανάπτυξη των πυρηνικών βιομηχανιών, στην άνοδο του βιοτικού επιπέδου εντός των κρατών μελών και στην ανάπτυξη των συναλλαγών

με τις άλλες χώρες. Για την προώθηση των στόχων αυτών η κοινότητα όφειλε:

- Να αναπτύξει την έρευνα και να εξασφαλίσει την διάδοση των τεχνικών γνώσεων.
- Να θεσπίσει ομοιόμορφους κανόνες ασφάλειας για την προστασία της υγείας του πληθυσμού και των εργαζόμενων.
- Να διευκολύνει τις επενδύσεις και να εξασφαλίσει την δημιουργία των βασικών εγκαταστάσεων που είναι αναγκαίες της πυρηνικής ενέργειας εντός της κοινότητας.
- Να προβεί στους αναγκαίους ελέγχους και να εγγυάται ότι τα πυρηνικά υλικά δεν θα χρησιμοποιηθούν για σκοπούς διάφορους από εκείνους για τους οποίους προορίζονται.
- Να συνάψει με τις άλλες χώρες και με τους διεθνείς οργανισμούς κάθε σχέση ικανή να προωθήσει την πρόοδο και την ειρηνική χρησιμοποίησει της πυρηνικής ενέργειας.

1.4. ΑΝΤΙΠΕΡΙΣΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ Ε.Ζ.Ε.Σ.

Η μ.Βρετανία είχε προτείνει την δημιουργία μιας ζώνης ελεύθερων συναλλαγών εμπορίου αντί της ευρωπαϊκής κοινότητας. Μετά την απόρριψη της πρότασης της από τους κοινοτικούς εταίρους, η βρετανική αντιπροσωπεία αποχώρησε από την επιτροπή Spaak και αναζήτησε την υλοποίηση της πρότασης για την δημιουργία ζώνης ελεύθερου εμπορίου καθώς και για τα βιομηχανικά προϊόντα, με την συμμετοχή των χωρών της Ε.Ο.Κ. και των μελών του Ο.Ο.Ε.Ο.Σ. Μετά όμως από διαφωνίες μεταξύ Γαλλίας και Βρετανίας και πιέσεις των σκανδιναβικών χωρών ιδρύθηκε το 1960 η ευρωπαϊκή ζώνη Ελευθερών συναλλαγών(Ε.Ζ.Ε.Σ.) European Free Trade Area(Ε.Φ.Τ.Α.), με μέλη, αρχικά επτά χώρες: Αυστρία, Δανία, Νορβηγία, Σουηδία, Ελβετία, Πορτογαλία, και

μ.Βρετανία. Δυο χρόνια αργότερα συνδέθηκε με την Ε.Ζ.Ε.Σ., και η Φιλανδία.

Τα επτά κράτη μέλη της Ε.Ζ.Ε.Σ. διατηρούσαν την ανεξαρτησία τους στην άσκηση της εξωτερικής εμπορικής πολιτικής. Για την καθιέρωση μιας ζώνης ελεύθερου εμπορίου επιτρέπεται η ελεύθερη διακίνηση των αγαθών και των υπηρεσιών μέσα στα κράτη μέλη και η καθιέρωση ελεύθερων σχέσεων με τα τρίτα κράτη. Η ζώνη αυτή δεν συνιστά τελωνειακή ένωση και δεν καθιερώνει κοινό εξωτερικό δασμολόγιο-άλλωστε αυτοί ήταν οι λόγοι για τους οποίους η Βρετανία δεν συμμετείχε στην Ε.Ο.Κ. -ενώ τα γεωργικά προϊόντα ουσιαστικά αποκλείονταν από την ζώνη ελεύθερων συναλλαγών.

Πρέπει ακόμη να παρατηρήσουμε ότι η συνεργασία των κρατών μελών του οργανισμού αυτού περιορίζεται αποκλειστικά στον τομέα του εμπορίου, χωρίς να υπάρχει προοπτική για περαιτέρω συνεργασία σε άλλους τομείς. Άρα σαν οικονομικός οργανισμός η Ε.Ζ.Ε.Σ. υπήρξε σίγουρα υποδιεστερος της Ε.Ο.Κ. και λιγότερο φιλόδοξος στους στόχους και τις προοπτικές του. Αυτό ίσως να είναι και ο λόγος για τον οποίο τόσο η μ.Βρετανία και η Δανία αρχικά όσο και η Πορτογαλία, Αυστρία, Σουηδία, και Φιλανδία μετέπειτα μόλις παρουσιάστηκε η κατάλληλη συγκυρία αποχώρησαν από την Ε.Ζ.Ε.Σ. και εντάχθηκαν στην Ε.Κ., βέβαια ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια παρουσιάζεται μια στενότερη μορφή συνεργασίας ανάμεσα στις χώρες της Ε.Ζ.Ε.Σ. και της Ε.Κ. με την προοπτική της δημιουργίας του ευρωπαϊκού οικονομικού χώρου (Ε.Ο.Κ.) Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι το 1990 οι εξαγωγές της κοινότητας προς τις τρίτες χώρες ήταν 26,5% των συνολικών εξαγωγών της κοινότητας σε τρίτες χώρες, ενώ το 61% του εξωτερικού εμπορίου της Ε.Ζ.Ε.Σ. προορίζεται για τις χώρες της κοινότητας.

Εκείνο πάντως που ιστορικά πρέπει να γίνει αποδεκτό είναι ότι με την ίδρυση της Ε.Ζ.Ε.Σ. η δ. Ευρώπη διαιρέθηκε σε δυο οικονομικά μπλοκ, που στην αρχική τους μορφή-πλην της Πορτογαλίας που υπήρξε παραφωνία-περιελάμβανε κράτη με πλουραλιστικά, δημοκρατικά καθεστώτα και ανεπτυγμένη βιομηχανία

1.5. Η ΕΝΙΑΙΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΑΞΗ ΚΑΙ Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΓΟΡΑ

Μεγαλύτερη σημασία για την εμβάθυνση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης πρέπει να θεωρηθεί η υποβολή από την επιτροπή της λευκής βίβλου το 1985, η οποία περιείχε ένα πρόγραμμα για την σταδιακή κατάργηση μέχρι το 1992 των υπαρχόντων εμποδίων στην ελεύθερη διακίνηση των προϊόντων των υπηρεσιών, των εργαζομένων και των κεφαλαίων, ώστε να δημιουργηθεί μια πραγματική ενιαία αγορά χωρίς σύνορα.

Το λευκό αυτό βιβλίο της επιτροπής διαπίστωνε ότι παρά την πρόοδο που είχε σημειωθεί στον τομέα των τεσσάρων πιο πάνω ελευθεριών εξακολουθούσαν να υπάρχουν σημαντικά εμπόδια στην πλήρη ελευθερία, με συνέπεια η ελεύθερη αγορά να εξακολουθεί να είναι διαιρεμένη και να μην επιτρέπει την πλήρη εκμετάλλευση των δυνατοτήτων που παρέχει μια μεγάλη ενιαία αγορά. Τα εμπόδια αυτά η επιτροπή τα κατέταξε σε 3 κατηγορίες:

- 1) Φυσικά εμπόδια, που περιλαμβάνουν τις διάφορες διατυπώσεις για τους αναγκαίους ελέγχους στα σύνορα.
- 2) Τεχνικά εμπόδια, που περιλαμβάνουν τις διάφορες στις προδιαγραφές των προϊόντων που ίσχυαν στα κράτη μέλη.
- 3) Δημοσιονομικά εμπόδια που περιελάμβαναν τις διάφορες στα συστήματα επιβολής των έμμεσων φορών.

Για την άρση των εμποδίων αυτών η επιτροπή πρότεινε την λήψη μιας σειράς μέτρων που θα έπρεπε να ληφθούν σε ένα χρονικό διάστημα 5 ετών μέχρι το τέλος του 1992.

Η δημιουργία της ενιαίας εσωτερικής αγοράς στον κοινοτικό χώρο ουσιαστικά προβλέπεται από την συνθήκη της Ρώμης. Συγκεκριμένα το άρθρο 3 ορίζει ότι: κοινή αγορά σημαίνει ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών - υπηρεσιών, προσώπων και κεφαλαίων, ένα κοινό εξωτερικό δασμολόγιο και εξασφάλιση ανταγωνιστικών συνθηκών.

Απαραίτητη προϋπόθεση συνεπώς της οικονομικής ενοποίησης της Ευρώπης είναι η σταδιακή δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς, δηλαδή μιας

κοινής αγοράς. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού είναι ανάγκη να προηγηθεί κατάργηση όλων των φραγμών (τεχνικών, ειδικών, φορολογικών) εναρμόνιση των ισχυόντων κανόνων, προσέγγιση της νομοθεσίας και των φορολογικών δασμών, ενίσχυση της νομισματικής συνεργασίας και ενίσχυση της συνεργασίας των επιχειρήσεων.

Η εξάλειψη κάθε είδους εμποδίων έχει άμεση και έμμεση επίδραση στη ζωή των πολιτών οι οποίοι μετά το 1992 είναι για πρώτη φορά ελεύθεροι και κυκλοφορούν στο εσωτερικό της κοινότητας χωρίς συστηματικό έλεγχο ταυτοτήτων η' προσωπικών ειδών και η διακίνηση των αγαθών δεν θα υπόκειται σε κανένα έλεγχο στα εσωτερικά σύνορα. Οι επιχειρήσεις θα μπορούν να διαθέτουν ελεύθερα στην κοινή αγορά τα προϊόντα τους με βάση πρότυπα που θα συμφωνηθούν από κοινού.

Δεν θα πρέπει να μας διαφεύγει ότι η θεαματική ανάπτυξη αμερικανικής οικονομίας προήλθε από την δημιουργία της ενιαίας αμερικανικής αγοράς.

Η κοινότητα στην αρχή συγκέντρωσε τις προσπάθειες της στην θέσπιση κοινού δασμολογίου που θα πραγματοποιηθεί 18 μήνες πριν την λήξη του 12ετους προγράμματος όπως προβλεπόταν από την συνθήκη της Ρώμης.

Στη συνέχεια ξεκίνησε η εναρμόνιση των έμμεσων φόρων η επιτυχία της οποίας αποκορυφώθηκε με την ομόφωνη θέσπιση της 6^{ης} κατευθυντήριας οδηγίας από το συμβούλιο 1977. Πρέπει όμως να επισημανθεί ότι μετά την μεγάλη αυτή επιτυχία εξαιτίας της ύφεσης και της έλλειψης κατάλληλου κλίματος στις χώρες μέλη ο ενθουσιασμός μειώθηκε σημαντικά. Είναι γεγονός ότι κατά την διάρκεια της ύφεσης οι φραγμοί αντί να μειώνονται άρχισαν να αυξάνονται γιατί τα κράτη μέλη προσπαθούσαν να προστατεύσουν τις εθνικές αγορές και βιομηχανίες (έναντι των τρίτων χωρών αλλά ακόμα και των άλλων κρατών της κοινότητας).

Η συμπεριφορά αυτή άρχισε σιγά σιγά να αλλάζει με την δέσμευση των κρατών μελών στη σύνοδο του ευρωπαϊκού συμβουλίου το 1982 (Κοπεγχάγη) να δοθεί άμεση προτεραιότητα στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς. Το θέμα αυτό απασχόλησε το συμβούλιο έως το 1995. Η πρώτη ουσιαστική φάση των πρωτοβουλιών της κοινότητας για θέματα εσωτερικής αγοράς είχε αρχίσει κατά την διάρκεια της διάσκεψης κορυφής στην Κοπεγχάγη το 1982.

Η συμπεριφορά αυτή άρχισε σιγά σιγά να αλλάζει με την δέσμευση των κρατών μελών στην σύνοδο του ευρωπαϊκού συμβουλίου το 1982(Κοπεγχάγη)να δοθεί άμεση προτεραιότητα στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς. Το θέμα αυτό απασχόλησε το συμβούλιο έως το 1985. Η πρώτη ουσιαστική φάση άρχισε τον Ιούνιο του 1985 στην διάσκεψη κορυφής του Μιλάνου όπου επιτεύχθηκε γενική συμφωνία στο πρόγραμμα που εκπόνησε η επιτροπή (white paper)_για την δημιουργία εσωτερικής αγοράς έως το τέλος του 1992. Οι κύριοι στόχοι της πολιτικής που διαγράφονται στη λευκή βίβλο είναι η διεύρυνση, εμπάθυνση και η ενίσχυση της εσωτερικής αγοράς της κοινότητας, η πλήρης απελευθέρωση της κίνησης κεφαλαίων, η ενίσχυση του ευρωπαϊκού συστήματος, η δημιουργία ενιαίου κοινωνικού χώρου και η προστασία του περιβάλλοντος.

Η πολιτική αυτή οδηγεί στην ολοκλήρωση της σύγκλισης και σταθεροποίησης των οικονομικών των χωρών μελών, στην μείωση της ανεργίας και την κοινωνική συνοχή στον κοινοτικό χώρο.

Η επίτευξη των στόχων για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς έχει τρεις όψεις;

- i. Την συνένωση των 12 κρατών μελών σε μια ενιαία αγορά άνω των 300 εκατομμυρίων καταναλωτών.
- ii. Την εξασφάλιση ότι η ενιαία αγορά θα είναι μια αναπτυσσόμενη δυναμική αγορά.
- iii. Την εξασφάλιση της ευκαμψίας αυτής της αγοράς, ώστε οι πόροι να διοχετεύονται στις κοινοτικές εκείνες περιοχές που εξασφαλίζουν μεγαλύτερη απόδοση και καλύτερη κατανομή.

Η ολοκλήρωση βέβαια της εσωτερικής αγοράς δεν είναι εύκολη υπόθεση εξαιτίας κυρίως των αδυναμιών που έχει ο σημερινός μηχανισμός λήψεων αποφάσεων, ο οποίος απαιτεί ομοφωνία στις περισσότερες περιπτώσεις. Η απαιτούμενη αυτή ομοφωνία ακόμα και για ένα δευτερεύον θέμα δίνει δικαίωμα σε κάθε χώρα να προβάλλει βέτο και έτσι να μην λαμβάνεται απόφαση.

Αν συνεπώς οι χώρες μέλη δεν προβούν σε άμεσες υποχωρήσεις για δευτερεύοντα θέματα οι στόχοι της κοινότητας κινδυνεύουν να πραγματοποιηθούν.

Οι προτάσεις αυτές της επιτροπής θεσμοθετήθηκαν με την ενιαία ευρωπαϊκή πράξη, η οποία άρχισε να ισχύει από το 1987 και αποτέλεσε την πρώτη ουσιαστική τροποποίηση των ιδρυτικών συνθηκών. Η πράξη αυτή εισήγαγε επί πλέον μια σειρά από τροποποιήσεις στις αρχικές συνθήκες. Ιδιαίτερα σημαντικές τροποποιήσεις ήταν αυτές που αφορούσαν την απλοποίηση της διαδικασίας λήψεων αποφάσεων στην κοινότητα, με τον περιορισμό των περιπτώσεων όπου απαιτείτο ομοφωνία και την αντικατάσταση από τον κανόνα της ενισχυμένης πλειοψηφίας. Με την πράξη αυτή ενισχύθηκαν ορισμένες από τις πολιτικές της ευρωπαϊκής ένωσης και υιοθετήθηκαν νέες. Ιδιαίτερη σημασία είχε η εισαγωγή για πρώτη φορά της έννοιας της συνοχής της κοινότητας και της αναγνώρισης της ανάγκης λήψεων μέτρων για την προώθηση της.

1.6.ΣΥΝΘΗΚΗ ΜΑΑΣΤΡΙΧ- ΣΥΝΘΗΚΗ ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ

Η συνθήκη του Μάαστριχ για την «ευρωπαϊκή ένωση».

Το 1992 είναι ένα έτος ορόσημο στην πορεία προς την ένωση της Ευρώπης. Με την υπογραφή της συνθήκης του Μάαστριχ και την δημιουργία της ευρωπαϊκής ένωσης, η εφαρμογή στην πράξη της ευρωπαϊκής ιδέας εισήλθε σε μια νέα αποφασιστική περίοδο, ακόμη στενότερης ένωσης των ευρωπαϊκών λαών, στην οποία οι αποφάσεις θα λαμβάνονται όσο το δυνατό πλησιέστερα στο λαό.

Η συνθήκη του Μάαστριχ δεν είναι το τελικό βήμα, είναι όμως ένα αποφασιστικό άλμα προς τον τελικό στόχο. Δημιουργεί το πλαίσιο και προσφέρει τα μέσα και το πολιτικό βάθος, για την προετοιμασία και την προοδευτική ολοκλήρωση του οικοδομήματος, της οικονομικής και πολιτικής ένωσης των ευρωπαϊκών λαών στο ορατό μέλλον.

Οι κύριες ρυθμίσεις της συνθήκης του Μάαστριχ με τις οποίες τροποποιήθηκαν ουσιαστικά και βελτιώθηκαν οι διατάξεις της συνθήκης

της Ρώμης και της ενιαίας ευρωπαϊκής πράξης και δόθηκε έμφαση στην πολιτική διάσταση της ευρωπαϊκής κοινότητας είναι σε σύντομες ακολουθίες:

Αρχές. Γενικές ρυθμίσεις.

Ιδρύεται μια «ευρωπαϊκή ένωση»η οποία βασίζεται στις ευρωπαϊκές κοινότητες, συμπληρούμενες με τις πολιτικές (κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας)και τις μορφές συνεργασίας (συνεργασία στους τομείς της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων)που θεσπίζονται με την συνθήκη, οι οποίες δεν έχουν ακόμη κοινοτικό χαρακτήρα, αλλά μορφή διακυβερνητικής συνεργασίας ,προβλέπονται όμως ρυθμίσεις και διαδικασίες προοδευτικής κοινοτικοποίησής τους.

Έργο της ένωσης είναι να οργάνωση τις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών και μεταξύ των λαών τους κατά τρόπο ο οποίος θα αποδεικνύει συνοχή, συνέπεια και αλληλεγγύη. Οι κύριοι αντικειμενικοί στόχοι της «ένωσης» περιλαμβάνουν την προώθηση της ισορροπίας και σταθερής οικονομικής και κοινωνικής προόδου, ειδικότερα με την δημιουργία περιοχής χωρίς εσωτερικά σύνορα, με την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και με την δημιουργία της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, με τελικό σκοπό την δημιουργία ενός κοινού νομίσματος.

Επίσης περιλαμβάνουν την επιβεβαίωση της ταυτότητας της ένωσης στη διεθνή σκηνή, ειδικότερα μέσω της εφαρμογής μιας κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, περιλαμβανόμενης της μεταγενέστερης προοδευτικής διαμόρφωσης μιας κοινής πολιτικής άμυνας, η οποία, εν καιρώ, μπορεί να οδηγήσει στην κοινή άμυνα, καθώς επίσης και την ανάπτυξη της συνεργασίας στη δικαιοσύνη και στις εσωτερικές υποθέσεις.

Η ένωση έχει την ευθύνη να διασφαλίσει, ειδικότερα, την συνοχή των εξωτερικών της δραστηριοτήτων ως συνόλου, στους τομείς των εξωτερικών της σχέσεων, της ασφάλειας, της οικονομικής πολιτικής και της πολιτικής ανάπτυξης των καθυστερημένων χωρών του κόσμου.

Ακόμα οι στόχοι της ένωσης περιλαμβάνουν την πλήρη διατήρηση του «κοινοτικού κεκτημένου» δηλαδή των συνθηκών και της ισχύουσας έννομης τάξης των ευρωπαϊκών κοινοτήτων και την οικοδόμηση

επ' αυτού, με την επιφύλαξη αναθεώρησης του, από την διακυβερνητική διάσκεψη η οποία προβλέπεται να συνέλθει το 1996, προς το σκοπό κυρίως της διασφάλισης της αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας των μηχανισμών και της λειτουργίας των θεσμικών οργάνων της κοινότητας.

Ο μέχρι τώρα τίτλος «ευρωπαϊκή οικονομική κοινότητα» της συνθήκης της Ρώμης, αντικαθίστανται με τον τίτλο «ευρωπαϊκή κοινότητα». Για την εκπλήρωση της αποστολής της ,η ένωση διαθέτει ενιαίο θεσμικό σύστημα το οποίο εξασφαλίζει την συνοχή, την συνέπεια και την συνέχεια των δραστηριοτήτων της, με την συνεργασία και την κοινή δράση των οργάνων του συστήματος.

Το ευρωπαϊκό συμβούλιο που αποτελείται από τους αρχηγούς η' πρωθυπουργούς των κρατών μελών της «ένωσης» και στο οποίο συμμετέχει και ο πρόεδρος της ευρωπαϊκής επιτροπής, δίνει στην ένωση την αναγκαία ώθηση για την ανάπτυξη της και καθορίζει τους γενικούς προσανατολισμούς της.

Η ένωση σέβεται την εθνική ταυτότητα των κρατών μελών της των οποίων τα κυβερνητικά συστήματα πρέπει να βασίζονται σε δημοκρατικές αρχές.

Η ένωση στους τομείς οι οποίοι δεν έχουν υπαχθεί στην αποκλειστική αρμοδιότητα της δρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως αυτή προσδιορίζεται στον τίτλο 2 της νέας συνθήκης. Αναφορά στην αρχή της «επικουρικότητας» δηλαδή στην αρχή της λήψης των αποφάσεων όσο το δυνατό πιο κοντά στους πολίτες, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Ε.Κ. ,γίνεται για πρώτη φορά στην συνθήκη του Μάαστριχ και είναι μια από τις ουσιαστικές διατάξεις της, προσδιοριστική της μορφής της υπό διαμόρφωση ένωσης. Σύμφωνα με την αρχή αυτή, η ένωση θα ασκεί τις αρμοδιότητες εκείνες στις οποίες η δράση της θα είναι αποτελεσματικότερη για τους πολίτες και προς το κοινό συμφέρον της ένωσης, από την δράση των κυβερνήσεων η' των περιφερειακών αρχών.

Η εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας στην πράξη θα απαιτήσει οργάνωση, προσπάθεια και ειλικρινή βούληση να εκπληρωθούν πραγματικά οι σκοποί οι οποίοι επιδιώκονται με την καθιέρωση τους.

Για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των πολιτών της ,όπως αυτά ορίζονται από τις διεθνείς συνθήκες ,τα οποία η ένωση

σέβεται , και για την ενίσχυση της αντίληψης του «ευρωπαϊκού πολίτη» θεσπίζεται η ιθαγένεια της ένωσης για όλους τους έχοντες την υπηκοότητα των κρατών μελών «πολίτες» την οποία διατηρούν. Κάθε πολίτης της ένωσης έχει μεταξύ άλλων το δικαίωμα να κυκλοφορεί και να διαμένει ελεύθερα στο έδαφος των κρατών μελών με την επιφύλαξη των περιορισμών και των προϋποθέσεων που προβλέπονται στην συνθήκη. Έχει το δικαίωμα να ψηφίζει και να εκλέγεται στις εκλογές του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και στις δημοτικές εκλογές της χώρας της διαμονής του. Ευρισκόμενος σε τρίτη χώρα προστατεύεται από τις πρεσβείες και τα προξενεία όλων των κρατών μελών.

Για την στήριξη της οικονομικής και νομισματικής ένωσης , η συνθήκη του Μάαστριχ προβλέπει την άσκηση παραλλήλως νέων και συμπληρωματικών πολιτικών η' ειδικών δράσεων ,της ένωσης σε συγκεκριμένους τομείς .Οι κυριότερες των οποίων είναι οι ακόλουθες:

- ❖ Η διαμόρφωση κοινής οικονομικής και εμπορικής εξωτερικής πολιτικής. Η Ε.Ε. αποτελεί την μεγαλύτερη εμπορική δύναμη στον κόσμο και μαζί με τις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ιαπωνία καλύπτουν περισσότερο από 50% του παγκοσμίου εμπορίου. Οι επιπτώσεις της παγκόσμιας οικονομίας επί της Ε.Ε. είναι τεράστιες και πολλές φορές αποφασιστικές. Είναι επομένως αναπόφευκτο όπως η παρουσία της Ε.Ε. στο διεθνές οικονομικό στίβο , ρυθμίζεται από μια κοινή και εμπορική πολιτική , η οποία θα πρέπει να διασφαλίζει αφ'ενος μεν τα συλλογικά συμφέροντα της Ε.Ε. και των κρατών μελών της, αφετέρου δε να συμβάλλει αποτελεσματικά στην επιτυχία της γενικότερης πολιτικής της ένωσης, για την διατήρηση της ειρήνης και την ανάπτυξη της ευημερίας στον κόσμο.
- ❖ Η κοινή οικονομική και εμπορική πολιτική της Ε.Ε. έναντι τρίτων χωρών σε ενιαίες αρχές ιδίως κατά την σύναψη εμπορικών και δασμολογικών συμφωνιών η' κατά την λήψη μέτρων εμπορικής άμυνας η' μέτρων σχετικών με την πολιτική εξαγωγών. Τις διαπραγματεύσεις με τα άλλα κράτη η' με τους διεθνείς οργανισμούς, διεξάγει η ευρωπαϊκή επιτροπή, επικουρούμενη από ειδική επιτροπή του συμβουλίου υπουργών.

Η Ε.Ε. έπαιξε ουσιαστικό ρόλο στις μακρές εμπορικές διαπραγματεύσεις στα πλαίσια της GATT ,οι οποίες έληξαν με επιτυχία , με την δημιουργία του νέου παγκοσμίου οργανισμού εμπορίου , την 15^η Απριλίου 1994.

Η μορφή των σχέσεων και το περιεχόμενο των συμφωνιών της Ε.Ε. με τις τρίτες χώρες , εξαρτάται από το επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης αυτών αλλά και από τις περιοχές του κόσμου στις οποίες βρίσκονται και συνήθως αφορούν σε ομάδες χωρών.

Ιδιαίτερη φροντίδα κατέβαλλε εξαρχής η ευρωπαϊκή κοινότητα , στην θεμελίωση των σχέσεων της με τις χώρες υπό ανάπτυξη.

-Η πολιτική της Ε.Ε. στον τομέα αυτό της συνεργασίας για την ανάπτυξη , η οποία συμπληρώνει την πολιτική των κρατών μελών είναι να ευνοήσει και να στηρίξει την διαρκή οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των αναπτυσσόμενων χωρών και ιδιαιτέρως των περισσότερων μειονεκτικών , την αρμονική και προοδευτική ένταξη των αναπτυσσόμενων χωρών στη διεθνή οικονομία, την καταπολέμηση της ενδείας στην αναπτυσσόμενες χώρες με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας σ'αυτες να συμβάλει στην ανάπτυξη και στην εδραίωση της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών στις χώρες αυτές.

Η συνθήκη του Μάαστριχ προβλέπει, για την επίτευξη των σκοπών αυτών, την υιοθέτηση πολυετών προγραμμάτων, στα οποία συμμετέχει η ευρωπαϊκή τράπεζα επενδύσεων, το συντονισμό των πολιτικών της Ε.Κ. και των κρατών-μελών περιλαμβανομένων και του συντονισμού των πολιτικών τους στους διεθνείς οργανισμούς και τις διεθνείς διασκέψεις, καθώς και τη συνεργασία με τρίτες χώρες και με τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς.

-Η βιομηχανία είναι ένας ιδιαίτερα σημαντικός τομέας δραστηριότητας της Ε.Κ. Η συνθήκη για την «Ευρωπαϊκή Ένωση» απαιτεί από την ευρωπαϊκή κοινότητα και από τα κράτη μέλη να μεριμνήσουν ώστε να εξασφαλισθούν οι αναγκαίες προϋποθέσεις για την εξασφάλιση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής κοινοτικής βιομηχανίας μέσα στο σύστημα των ελεύθερων ανοικτών και ανταγωνιστικών αγορών , επίτευγμα που αποτελεί στοιχείο απαραίτητο όχι μόνο για την επιβίωση της αλλά και κυρίως για την ανάπτυξη της

βιομηχανίας στα πλαίσια της ευρωπαϊκής και παγκόσμιας αγοράς και την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Για το σκοπό αυτό, η δράση των κρατών μελών πρέπει να αποσκοπεί στην επιτάχυνση της προσαρμογής της βιομηχανίας στις διαρθρωτικές αλλαγές, στην δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος για την ανάληψη πρωτοβουλιών, για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων του συνόλου της κοινότητας και ιδίως των μικρομεσαίων μονάδων, για την ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ των επιχειρήσεων και για την προώθηση της καλύτερης εκμετάλλευσης των βιομηχανικών δυνατοτήτων, που προσφέρουν η ενιαία ευρωπαϊκή αγορά και οι κοινοτικές πολιτικές ιδιαίτερα στο τομέα της καινοτομίας, της έρευνας, και της τεχνολογικής ανάπτυξης. Η ευθύνη και η πρωτοβουλία καταρχήν ανήκει στον ιδιωτικό τομέα, την δράση του οποίου η ευρωπαϊκή ένωση θα ενθαρρύνει, θα προωθήσει, και θα στηρίξει συμπληρώνοντας την δραστηριότητα των κρατών μελών, με την προώθηση της δημιουργίας της αναγκαίας υποδομής, με την κατάργηση περιττών γραφειοκρατικών διατυπώσεων και με την διασφάλιση διαρκών υγιών όρων ανταγωνισμού.

-Ειδικό τμήμα της συνθήκης του Μάαστριχ συμπληρώνει τις ισχύουσες διατάξεις και προβλέπει νέες ρυθμίσεις και νέες δραστηριότητες της ευρωπαϊκής κοινότητας στον τομέα της επιστήμης και της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης, ώστε η δράση της να γίνει περισσότερο αποτελεσματική σε έναν τομέα εξαιρετικά σημαντικό για το μέλλον της ευρωπαϊκής ένωσης. Απόλυτη προτεραιότητα στον τομέα αυτό έχει η τηλεπληροφορική και η ηλεκτρονική που δημιούργησαν την «κοινωνία της πληροφορικής» και μαζί με την αυτοματοποίηση της βιομηχανικής παραγωγής και τον έλεγχο της παραγωγής της ατομικής ενέργειας συνιστούν τη νέα, την τρίτη βιομηχανική επανάσταση των ημερών μας.

Στόχος της πολιτικής της ευρωπαϊκής κοινότητας στον τομέα αυτό είναι η ενίσχυση των επιστημονικών και τεχνολογικών βάσεων της βιομηχανίας της και η παράλληλη προώθηση όλων των ερευνητικών δράσεων, οι οποίες κρίνονται αναγκαίες, και θα βοηθήσουν να γίνεται κοινοτική βιομηχανία διεθνώς ανταγωνιστική.

Για την επίτευξη των στόχων αυτών, η ευρωπαϊκή κοινότητα ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των μικρομεσαίων, καθώς και τα ερευνητικά κέντρα και τα πανεπιστήμια στις προσπάθειες τους, στους τομείς της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης υψηλής ποιότητας και ενισχύει και υποβοηθάει τη συνεργασία μεταξύ τους στον τομέα αυτό, ώστε να αξιοποιήσουν τις υφισταμένες δυνατότητες και να επωφεληθούν. Η Ε.Κ. αναλαμβάνει σειρά δράσεων οι οποίες συμπληρώνουν τις δράσεις των κρατών μελών με την εφαρμογή ειδικών

προγραμμάτων τα οποία και χρηματοδοτεί. Η ευρωπαϊκή κοινότητα και τα κράτη μέλη συντονίζουν την δράση τους και εξασφαλίζουν την συνοχή μεταξύ των εθνικών πολιτικών και της κοινοτικής πολιτικής, ώστε να επιτυγχάνεται η καλύτερη και αποτελεσματικότερη χρησιμοποίηση των οικονομικών πόρων και του επιστημονικού δυναμικού.

Στόχοι της συνθήκης.

Η σημαντικότερη αναμφισβήτητα πρόοδος στον τομέα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, από την υπογραφή των αρχικών συνθηκών, έγινε στις αρχές της δεκαετίας του 1990, με την υπογραφή της συνθήκης για την ευρωπαϊκή ένωση, η οποία έλαβε χώρα στο Μάαστριχ της Ολλανδίας στις 7 Φεβρουαρίου 1992. Η ένωση θέτει πράγματι σαν στόχους:

- ❖ Να προωθήσει την ισόρροπη και σταθερή οικονομική πρόοδο, ιδίως με την δημιουργία ενός χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα, με την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και με την ίδρυση μιας οικονομικής και νομισματικής ένωσης, η οποία θα περιλαμβάνει εν καιρώ, ένα ενιαίο νόμισμα.
- ❖ Να επιβεβαιώσει την ταυτότητα της στην διεθνή σκηνή, ιδίως με την εφαρμογή μιας κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένης την εν καιρώ διαμόρφωσης μιας κοινής αμυντικής πολιτικής, η οποία μπορεί, σε δεδομένη στιγμή, να οδηγήσει σε κοινή άμυνα.
- ❖ Να ενισχύσει την προστασία των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των υπηκόων των κρατών μελών της με την θέσπιση ιθαγένειας της ένωσης.
- ❖ Να αναπτύξει στενή συνεργασία στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων.
- ❖ Να διατηρήσει στο ακέραιο το κοινοτικό κεκτημένο και να το αναπτύξει προκειμένου να εξασφαλισθεί η αποτελεσματικότητα των μηχανισμών και των οργάνων της κοινότητας.

Η συνθήκη του Μάαστριχ κάλυπτε τροποποιώντας συγχρόνως, τις προηγούμενες συνθήκες , εφόσον οι διατάξεις για την τροποποίηση της συνθήκης για την Ε.Ο.Κ., που μετονομάστηκε σε συνθήκη περί ιδρύσεως της ευρωπαϊκής κοινότητας<Ε.Κ.>,συγκεντρώνοντας τις διατάξεις που αφορούσαν την συνθήκη για την για την ευρωπαϊκή κοινότητα άνθρακα και χάλυβα και τις διατάξεις που τροποποιούσαν την συνθήκη για την ευρωπαϊκή κοινότητα ατομικής ενέργειας της νέας συνθήκης. στην πραγματικότητα η συνθήκη για την ευρωπαϊκή ένωση διαχωρίζει το ευρωπαϊκό οικοδόμημα σε τρία κτίσματα , που ξεχωρίζουν μεταξύ τους ως προς τις διαδικασίες λήψης των αποφάσεων:το κύριο κτίσμα που είναι αυτό της κοινότητας . το κτίσμα της συνεργασίας στους τομείς της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων και το κτίσμα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής της ασφάλειας <Κ.Ε.Π.Π.Α.>ακόμη και στο εσωτερικό του κύριου κτίσματος , αυτού της κοινότητας , η Ε.Ε. επέφερε βαθιές αλλαγές , εφόσον αναβάθμισε ορισμένες νέες, όπως αυτές που αφορούσαν την παιδεία και την νεότητα, τον πολιτισμό, την δημόσια υγεία και την προστασία των καταναλωτών.

ΣΥΝΘΗΚΗ ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ

Οι τέσσερις βασικοί στόχοι της νέας συνθήκης για την Ευρώπη.

Στις 17 Ιουνίου 1997 , οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων της ευρωπαϊκής ένωσης κατέληξαν σε πολιτική συμφωνία σχετικά με την νέα συνθήκη για την Ευρώπη , την συνθήκη του Άμστερνταμ.

Η επίσημη υπογραφή των κειμένων προβλέπεται για το προσεχή φθινόπωρο. Στην συνέχεια , οι νέες διατάξεις θα αποτελέσουν το αντικείμενο δημόσιας συζήτησης σε κάθε χώρα και θα υποβληθούν στην κρίση των εκλογέων , είτε με δημοψήφισμα είτε με απόφαση των κοινοβουλίων τους. Ο καθένας μας , συνεπώς , θα έχει την ευκαιρία να εκφραστεί υπέρ η΄ κατά.

Η ανάπτυξη της ένωσης δεν είναι πλέον μια απλή τεχνική διαδικασία που μπορεί να αφηθεί αποκλειστικά στην κρίση των κοινοτικών θεσμικών οργάνων η΄ των κυβερνήσεων. Η ασφάλεια , η απασχόληση, η εξωτερική πολιτική , η άμυνα , και η νομιμότητα των οργάνων μας

ενδιαφέρουν άμεσα κάθε πολίτη. Η συνθήκη του Άμστερνταμ έχει τέσσερις βασικούς στόχους:

- ✓ Να τεθεί η απασχόληση και τα δικαιώματα των πολιτών στο επίκεντρο της ένωσης.
- ✓ Να εξαλειφθούν τα τελευταία εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία και να ενισχυθεί η ασφάλεια.
- ✓ Να δοθεί η δυνατότητα στην Ευρώπη να καταστήσει περισσότερο αισθητή την παρουσία της στην διεθνή σκηνή.
- ✓ Να καταστεί αποτελεσματικότερη η διάρθρωση των θεσμών της ένωσης ενόψει της προσεχούς διεύρυνσης.

Η συνθήκη του Άμστερνταμ παγώνει καταυτόν τον τρόπο τους τρεις βασικούς «πυλώνες» στους οποίους έχει βασιστεί η δράση της ένωσης από την έναρξη ισχύος της συνθήκης του Μάαστριχ την 1^η Νοεμβρίου 1993 :τις ευρωπαϊκές κοινότητες «πρώτος πυλώνας» , την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας «δεύτερος πυλώνας» , και ήταν συνεργασία στους τομείς της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων «τρίτος πυλώνας».

Απασχόληση

Η καθιέρωση πολυμερούς εποπτείας των εθνικών πολιτικών τίθεται σε ισχύ. Τα θεσμικά όργανα θα βοηθούνται στο έργο αυτό από μια επιτροπή απασχόλησης.

Η συντονισμένη στρατηγική για την απασχόληση θα εφαρμόζεται κάθε χρόνο με τον ακόλουθο τρόπο:

- Η κατάσταση της απασχόλησης θα εξετάζεται καταρχάς από τους αρχηγούς των κρατών και κυβερνήσεων.
- Το συμβούλιο , αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο , την οικονομική και κοινωνική επιτροπή και την επιτροπή των περιφερειών επεξεργάζεται κατευθυντήριες γραμμές για τα κράτη μέλη.

- Στο τέλος του έτους, το συμβούλιο προβαίνει στην εξέταση και εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών και εφόσον το κρίνει σκόπιμο, απευθύνει συστάσεις στα κράτη μέλη. Το συμβούλιο και η επιτροπή υποβάλλουν κοινή ετήσια έκθεση στους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων οι οποίοι θα εξετάζουν τους νέους προσανατολισμούς που πρόκειται να ακολουθηθούν.
- Τέλος προβλέπεται κίνητρα για την χρηματοδότηση προτύπων πειραματικών προγραμμάτων στον τομέα της απασχόλησης.

Μια κοινή, αλλά ακόμη περιορισμένη, κοινωνική πολιτική.

Η κοινωνική νομοθεσία σε ευρωπαϊκό επίπεδο είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη σε ορισμένους τομείς όπως η ελεύθερη διακίνηση των εργαζομένων, η προστασία της υγείας και της ασφάλειας τους στους τόπους εργασίας, οι ίσες ευκαιρίες για τους άντρες και τις γυναίκες.

Η ένωση εξασφαλίζει στους ευρωπαϊκούς εργαζόμενους το δικαίωμα να κυκλοφορούν και να διαμένουν σε κάθε χώρα της ένωσης και να απολαμβάνουν στις χώρες υποδοχής τα ίδια δικαιώματα και τα προνόμια <ασφάλιση υγείας, κοινωνική ασφάλιση, οικογενειακά επιδόματα> με τους πολίτες του εν λόγω κράτους.

Για να προστατεύσει την υγεία και την ασφάλιση των εργαζομένων στους τόπους εργασίας, η ένωση έχει καθορίσει αυστηρότατες ελάχιστες προϋποθέσεις που ισχύουν στο σύνολο της επικράτειας της.

Τέλος η ένωση ασκεί σημαντική επιρροή ως προς την εξασφάλιση ίσων ευκαιριών για τις γυναίκες στο σύνολο των κρατών μελών.

Υπάρχουν ακόμα και άλλες πρωτοβουλίες στους τομείς του εργατικού δικαίου, όπως για παράδειγμα η πληροφόρηση και η διαβούλευση με τους εργαζομένους σε επιχειρήσεις ευρωπαϊκού μεγέθους, οι οποίες συμπληρώνουν την ευρωπαϊκή νομοθεσία που έχει θεσπιστεί σήμερα στα πλαίσια της ενιαίας αγοράς.

Αντίθετα ,άλλα θέματα όπως οι μισθοί , το δικαίωμα της απεργίας , και την ανταπεργία αποτελούν τομείς που ανήκουν αποκλειστικά στην αρμοδιότητα του εθνικού νομοθέτη ,ενώ απαιτείται η ομόφωνη έγκριση των δεκαπέντε για άλλα σημαντικά θέματα όπως η κοινωνική ασφάλιση, οι απολύσεις η' η εκπροσώπηση των εργαζομένων, γεγονός που περιορίζει την αποτελεσματικότητα της δράσης της ένωσης.

Η νέα συνθήκη ενισχύει την κοινωνική δράση της ένωσης με τους τρόπους που ακολουθούν.

Η ανταγωνιστικότητα , η δημιουργία θέσεων απασχόλησης, η ευελιξία, και η ασφάλεια από τις οποίες εξαρτάται η διατήρηση του ευρωπαϊκού κοινωνικού προτύπου. Η καταπολέμηση του αποκλεισμού και τις φτώχειας που πλήττει δεκάδες εκατομμυρίων ευρωπαϊκών πολιτών συμπληρώνει τις παραπάνω προκλήσεις. Η συνθήκη του Άμστερνταμ παρέχει εχέγγυα για την εκπλήρωση των στόχων αυτών, παρόλο που διατηρείται ομόφωνη λήψη αποφάσεων για ορισμένους τομείς.

Ελεύθερη κυκλοφορία και ασφάλεια.

Οι ευρωπαίοι πολίτες υποστηρίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία όλων των ατόμων από την μια χώρα της ευρωπαϊκής ένωσης στην άλλη. Παράλληλα επιθυμούν να ζουν κάτω από συνθήκες ασφάλειας.

Η ελεύθερη κυκλοφορία εντός της ευρωπαϊκής ένωσης, η οποία περιοριζόταν στους μισθωτούς κατά τα πρώτα έτη της «κοινής αγοράς» έχει γενικευθεί από το 1993. Φοιτητές, ελεύθεροι επαγγελματίες, τουρίστες, συνταξιούχοι, κάθε ευρωπαίος έχει σήμερα το δικαίωμα αυτό. Δεκάδες εκατομμύρια ανδρών και γυναικών το έχουν ήδη ασκήσει και εκατομμύρια άλλοι προτίθενται να το ασκήσουν. Έτσι η Ευρώπη έγινε πλέον Ευρώπη των πολιτών.

Η πρόβλεψη στην συνθήκη του Μάαστριχ για την επέκταση της συνεργασίας μεταξύ των δεκαπέντε στους τομείς της δικαιοσύνης και της αστυνομίας ,αποτέλεσε λογική συνέπεια της νέας αυτής διάστασης.

Η νέα ελευθερία διακίνησης που δόθηκε στους πολίτες δεν έπρεπε παράλληλα να αφήσει ελεύθερο το πεδίο στους εγκληματίες η' στους εμπόρους ναρκωτικών ,καθώς και στους κάθε είδους απατεώνες η' στα δίκτυα παράνομης μετανάστευσης. Τα μέσα που διέθετε ωστόσο η

Ευρώπη για να εξασφαλίσει ταυτόχρονα την ελεύθερη κυκλοφορία ,τους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα και την καταπολέμηση του εγκλήματος ήταν πολύ περιορισμένα. Αυτό οφείλεται στην διακυβερνητική μέθοδο που επιλέχθηκε χωρίς διακρίσεις, για όλα τα παραπάνω θέματα.

Ένα μήνυμα και ένα κοινό πρόσωπο της Ευρώπης στον κόσμο.

- Καλύτερη υπεράσπιση των οικονομικών συμφερόντων της Ε.Ε.
- Εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας: κοινή πολιτική.
- Πρόληψη κρίσεων και δημιουργία προϋποθέσεων για ταχεία λήψη αποφάσεων.
- Βήματα προς την ευρωπαϊκή ταυτότητα ασφάλειας και άμυνας. Αποτελεσματικοί θεσμοί για την διευρυμένη Ευρώπη.
- Νομοθετικές πράξεις: το κοινοβούλιο και το συμβούλιο θα συναποφασίζουν.
- Στο συμβούλιο συχνότερη λήψη αποφάσεων με ειδική πλειοψηφία.
- Ενισχυμένη προεδρία στην ευρωπαϊκή επιτροπή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

2.1. ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Η Ε.Ε. από τότε που δημιουργήθηκε στις αρχές της δεκαετίας του 1950, βρίσκεται σε συνεχή πορεία διεύρυνσης. Τα ιδρυτικά της μέλη κάλεσαν τους λαούς της Ευρώπης *«που συμμερίζονται τις ιδέες τους να συμμετάσχουν στις προσπάθειες τους»*. Από τότε ,μέσα από μια σειρά διευρύνσεων ,από τα αρχικά έξι μέλη έφθασε στα εννέα, τα δέκα, τα δώδεκα, τα δεκαπέντε, και τέλος στα σημερινά εικοσιπέντε.

Η επιτυχία της Ε.Ε. και οι αξίες στις οποίες βασίζονται προσήλκυσαν διαδοχικά κύματα νέων χωρών μελών ,με μεγάλη ποικιλία οικονομικών και πολιτικών συνθηκών. Η ένταξη τους στην ευρωπαϊκή ένωση βελτίωνε κάθε φορά το ποιοτικό της επίπεδο της ,τόσο για τα υφιστάμενα όσο και για τα νέα κράτη μέλη.

Κάθε διαδοχική διεύρυνση προσέφερε οφέλη στους πολίτες της Ευρώπης, νέες ευκαιρίες για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις και ευρύτερη αποδοχή των ευρωπαϊκών πρότυπων σε μια σειρά πεδίων από την προστασία του καταναλωτή και του περιβάλλοντος μέχρι τα πολιτικά δικαιώματα και τις κοινωνικές παροχές. Η δομική ανάπτυξης εμπλούτισε την Ευρώπη στο σύνολο της.

Έτσι το 1975 η Ελλάδα και το 1977 η Ισπανία και η Πορτογαλία υπέβαλαν αίτηση ένταξης στις κοινότητες. Το κοινό τους χαρακτηριστικό είναι ότι και οι τρεις προέρχονται από τον νότο της Ευρώπης και μόλις έχουν αποτινάξει το δικτατορικό καθεστώς επαναφέροντας το

δημοκρατικό πολίτευμα το οποίο και προσπαθούν να διατηρήσουν και να σταθεροποιήσουν με την ένταξη τους στην κοινοτική Ευρώπη.

Η Ελλάδα γίνεται μέλος την 1^η Ιανουαρίου 1981, επειδή οι σχετικές διαπραγματεύσεις διηρκησαν λιγότερο αφού η χώρα μας είχε συνάψει συμφωνία ήδη στις 9 Ιουλίου 1961 συμφωνία σύνδεσης με την Ε.Ο.Κ. που άρχισε να ισχύει την 1^η Νοεμβρίου 1962.

Οι διαπραγματεύσεις της συνθήκης ένταξης θα είναι πιο χρονοβόρες για την Ισπανία και τη Πορτογαλία.. Επομένως η Ισπανία και η Πορτογαλία εισέρχονται στις κοινότητες την 1^η Ιανουαρίου 1986 και ανεβάζουν τον αριθμό των χωρών μελών σε δώδεκα άλλα μετέχουν από το Σεπτέμβριο του 1985 στη διακυβερνητική διάσκεψη για την ενιαία ευρωπαϊκή πράξη που θα υπογραφεί τον Φεβρουάριο του 1986.

Το 1995 τρία ακόμη η Αυστρία ,η Σουηδία και η Φιλανδία έγιναν μέλη ης Ε.Ε. ανεβάζοντας έτσι τον συνολικό αριθμό των μελών σε δεκαπέντε. Η νέα αυτή διεύρυνση προς βορρά στηριγμένη αποκλειστικά σε οικονομικά κριτήρια, σε αντίθεση με την προηγούμενη που βασίστηκε σε πολιτικούς μάλλον παράγοντες και στην αναγνώριση της αποκατάστασης της δημοκρατίας, δημιουργεί μια νέα δυναμική ισορροπία στο εσωτερικό του συστήματος. Τα τρία νεότερα κράτη μέλη λόγω της οικονομικής τους κατάστασης απέφυγαν τις χρονοβόρες διαδικασίες ένταξης και προσχώρησαν σχετικά σύντομα στην Ε.Ε. Είναι μάλιστα γεγονός ότι σε λίγο χρονικό διάστημα κάλυψαν τα κριτήρια σύγκλισης.

προϋποθέσεων που θέτει αυτό το οποίο συνήθως αποκαλείται «κοινοτικό κεκτημένο». (με απλά λόγια «ότι έχει επιτευχθεί»).

Για να διατηρηθεί αναλλοίωτος ο χαρακτήρας της Ε.Ε. κατά την τελευταία αυτή φάση της εξέλιξης της , οι υποψήφιες χώρες λαλούνται να προσαρμόσουν τους εθνικούς κανόνες, και πρακτικές στα αντίστοιχα της Ε.Ε., πέραν των διαφόρων οικονομικών , πολιτικών, και κοινωνικών μεταρρυθμίσεων που οι υποψήφιες χώρες έχουν ήδη εισαγάγει μόνες τους τα τελευταία χρόνια.

Από το 1998, η Ε.Ε. αξιολογεί λεπτομερώς την πρόοδο των υποψηφίων χωρών και ελέγχει συστηματικά ποσό έχουν προχωρήσει οι προετοιμασίες τους σε διάφορους τομείς , από τις τηλεπικοινωνίες και την φορολογία μέχρι την αλιεία και τον δημοσιονομικό έλεγχο, την ενέργεια και την οικονομική και νομισματική ένωση.

Στόχος ήταν αρχικά να βοηθήσουν οι υποψήφιες χώρες και να κατανοήσουν τους κανόνες της Ε.Ε. και να εντοπίσουν σαφέστερα τα ζητήματα τα οποία έπρεπε να αντιμετωπισθούν κατά την πορεία της υιοθέτησης και εφαρμογής του κοινοτικού κεκτημένου. Ο σημερινός στόχος είναι επιπλέον η παρακολούθηση της προόδου τους όσο προχωρούν οι διαπραγματεύσεις.

2.1.2.Μια διεύρυνση που στηρίζεται σε διαπραγματεύσεις.

Οι υποψήφιες δέκα χώρες έχουν αρχίσει διαπραγματεύσεις με την Ε.Ε. με στόχο την επίτευξη συμφωνίας για το χρόνο και τον τρόπο προσχώρησης της καθεμιάς.

Οι διαπραγματεύσεις διεξάγονται μεταξύ υπουργών από τα κράτη μέλη της Ε.Ε και τις υποψήφιες χώρες και αναμένεται να οδηγήσουν σε όρους προσχώρησης.

Μετά την κατάρτιση της , κάθε συνθήκη υποβάλλεται στο συμβούλιο υπουργών της Ε.Ε. για έγκριση και στο ευρωπαϊκό κοινοβούλιο για σύμφωνη γνώμη , κατόπιν δε στα κράτη μέλη και στις υποψήφιες χώρες για κύρωση σύμφωνα με τις εθνικές διαδικασίες.

Μετά την κύρωση της , κάθε συνθήκη τίθεται σε ισχύ και η αντίστοιχη υποψήφια χώρα καθίστανται πλέον κράτος μέλος.

Οι διαπραγματεύσεις βασίζονται στην αρχή σύμφωνα με την οποία κάθε υποψήφια χώρα πρέπει να υιοθέτηση το σύνολο των υφισταμένων κανόνων και νομοθετικών διαταξεων: το κεκτημένο δεν είναι διαπραγματεύσιμο. Στις διαπραγματεύσεις , οι υποψήφιες χώρες δεσμεύονται να υιοθετήσουν , να εφαρμόσουν, και να επιβάλλουν το κεκτημένο , κατά τα απαιτούμενα , ήδη από την ένταξη τους.

Οι διαπραγματεύσεις περιορίζονται τώρα στα μέρη εκείνα του κεκτημένου τα οποία οι υποψήφιες χώρες δήλωσαν ότι δεν θα μπορέσουν να εφαρμόσουν πλήρως αμέσως μετά την ένταξη τους , ζητώντας μεταβατικές ρυθμίσεις.

Για παράδειγμα , ορισμένα πρότυπα που περιβάλλονται στις περιβαλλοντικές απαιτήσεις της Ε.Ε. μπορούν να τηρηθούν μόνο μετά από μακροχρόνιες και δαπανηρές αλλαγές στις βιομηχανικές διεργασίες ή βελτιώσεις στην υποδομή. Έτσι , η Ε.Ε. είναι έτοιμη να συζητήσει τις καλούμενες «μεταβατικές ρυθμίσεις» σε περιορισμένη έκταση και υπό αυστηρές προϋποθέσεις.

Η ένωση μπορεί επίσης να αποφασίσει να ζητήσει μεταβατικές ρυθμίσεις , εφόσον αυτό επιτάσσουν τα συμφέροντα της.

Διαπραγματεύσεις

Στις 31 Μαρτίου 1998 άρχισαν ενταξιακές διαπραγματεύσεις με έξι χώρες : Κύπρο, Τσεχική Δημοκρατία, Εσθονία, Ουγγαρία, Πολωνία, και Σλοβενία.

Τον Δεκέμβριο του 1999, στη σύνοδο κορυφής του Ελσίνκι , ευρωπαϊκό συμβούλιο αποφάσισε να ξεκινήσουν ενταξιακές διαπραγματεύσεις με έξι ακόμη υποψήφιες χώρες: Βουλγαρία, Λετονία, Λιθουανία, Μάλτα, Ρουμανία, και σλοβακική δημοκρατία. Οι διαπραγματεύσεις αυτές άρχισαν στις 15 Φεβρουάριου 2000. Το Ευρωπαϊκό συμβούλιο επιβεβαίωσε , επίσης , ότι η Τουρκία αποτελεί υποψήφια προς ένταξη στην Ε.Ε. χώρα, με βάση τα ίδια κριτήρια που ισχύουν και για τις υπόλοιπες υποψήφιες, ενώ το Μάρτιο του 2001 η Ε.Ε. συνήψε εταιρική σχέση για την προσχώρηση με την Τουρκία , όπως έχει πράξει και με τις υπόλοιπες υποψήφιες χώρες.

Στη σύνοδο κορυφής της Ε.Ε. στην Νίκαια , τον Δεκέμβριο του 2000 , οι ηγέτες της Ε.Ε. συμφώνησαν να «δοθεί ώθηση» στην διαδικασία διεύρυνσης . Εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για την σημαντικότερη πρόοδο που είχε επιτευχθεί στις διαπραγματεύσεις και επαναεπιβεβαίωσαν «την αρχή της διαφοροποίησης, ανάλογα με τις ιδιαίτερες επιδόσεις κάθε υποψήφιας χώρας».

Οι διαπραγματεύσεις διεξάγονται χωριστά με κάθε υποψήφια χώρα και η πορεία τους εξαρτάται από το βαθμό προετοιμασίας κάθε υποψήφιας χώρας και την πολυπλοκότητα των προς επίλυση θεμάτων. Σε διαδοχικές συνόδους κορυφής της Ε.Ε. επιβεβαιώθηκε επίσης η αρχή της γεφύρωσης του χάσματος από τις υποψήφιες χώρες που άρχισαν διαπραγματεύσεις το 2000. κάθε υποψήφια χώρα κρίνεται με βάση τα επιτεύγματα της και όχι σύμφωνα με κάποιο προκαθορισμένο χρονοδιάγραμμα.

Η διάρκεια κάθε διαπραγματεύσεις δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί εκ των προτέρων, ωστόσο το ευρωπαϊκό συμβούλιο της Νίκαιας δήλωσε ότι έλπιζε να είναι η Ε.Ε. «σε θέση να υποδεχθεί , από τα τέλη του 2002, όσα νέα κράτη μέλη θα είναι έτοιμα », και εγκαίρως , ώστε τα νέα κράτη μέλη να ενταχθούν πριν από τις εκλογές του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου το 2004.

2.2.Η ΝΕΑ ΕΥΡΩΠΗ ΤΩΝ 25

Η Κοπεγχάγη έκλεισε την πρώτη φάση των διαπραγματεύσεων για την ένταξη δέκα νέων χωρών στην ευρωπαϊκή οικογένεια. Πρόκειται για την Κύπρο, την Μάλτα, την Τσεχία, την Εσθονία, την Ουγγαρία, την Λετονία, την Λιθουανία, την Πολωνία, την Σλοβακία, και την Σλοβενία.

Από την ελληνική προεδρία και μετά , σειρά έχουν η επικύρωση της ένταξης αλλά και κυρίως η απορρόφηση της διεύρυνσης.

Στενά συνδεδεμένα με την διεύρυνση είναι τα θέματα της κοινής αγροτικής πολιτικής (Κ.Α.Π.), της περιφερειακής πολιτικής , της ανταγωνιστικότητας και ότι αφορά τον εσωτερικό μετασχηματισμό των υφισταμένων πολιτικών της ένωσης. Η τελευταία διεύρυνση δεν έχει προηγούμενο στην ιστορία της Ε.Ε. ούτε ποσοτικά ούτε ποιοτικά.

Στην ουσία δεν έπρεπε να μιλάμε καν για διεύρυνση αλλά για ανεφοδιασμό του χάρτη της Ευρώπης .

Ποσοτικά η διεύρυνση περικλείει τον μεγαλύτερο αριθμό χωρών μέχρι σήμερα. Σχεδόν διπλασιάζει τις χώρες μέλη . Αυτό είναι και το προφανές ζήτημα. Ποιοτικά όμως μια σειρά από σημαντικότετους παράγοντες αλλάζουν εντελώς το πρόσωπο της ενωμένης Ευρώπης .

- Το κατά κεφαλήν εισόδημα στις υπό ένταξη χώρες είναι μικρότερο από το μέσο ευρωπαϊκό όρο.
- Οι οικονομίες των περισσότερων είναι ακόμα σε φάση μετάβασης.
- Προς την ανοιχτή αγορά η δημοκρατική τους παράδοση και εμπειρία σε θέματα κοινοβουλευτισμού και αποκεντρώσεις είναι ελάχιστη.

Επίσης , αν η Ευρώπη θέλει να αποτελέσει το αντίπαλο δέος στην αμερικάνικη παντοκρατορία , πρέπει οικονομικά, πληθυσμιακά, και πολιτικά να συγκεντρώσει την πλειονότητα των χωρών στο έδαφος της.

Ακούστηκαν όπως «μικρή διεύρυνση» καθυστέρηση της διεύρυνσης η' ακόμα και δημιουργία νέων ορών συνεταιρισμού με τις «άλλες χώρες».

Μετά τις αποφάσεις της Κοπεγχάγης το 1993 , κάθε χώρα που πληροί τα κριτήρια ένταξης έχει το δικαίωμα να το ζητήσει. Η διεύρυνση έτσι , είναι μονόδρομος και αρχής γενομένης από την ελληνική προεδρία πρέπει να αντιμετωπιστούν σοβαρά τα τρία μεγάλα ζητήματα που θέτει:

- Η προσαρμογή της πολιτικής σε διάφορους τομείς , οι οποίοι μάλιστα ήδη απασχολούν την ένωση και τα ήδη μέλη της. Το μεγαλύτερο αγκάθι είναι η Κ.Α.Π. και η κατάσταση αναμένεται να οξυνθεί με την διεύρυνση. Επίσης μεγάλο ζήτημα είναι η οικονομική και νομισματική ένωση. Το ίδιο ισχύει για θέματα μετανάστευσης , χορήγησης ασύλου, αλλά και ελευθέρια δικαιοσύνης και ασφάλειας. Τα σύνορα της Ευρώπης θα μετατοπιστούν ανατολικά και οι γείτονες της θα είναι άλλοι από τους σημερινούς.

- Τα κεφάλαια που απαιτούνται δεν θα αποσβεστούν προτού περάσουν αρκετά χρόνια . το βάρος θα πέσει στις πλουσιότερες χώρες , οι οποίες όμως πρέπει να θελήσουν να το αποδεχτούν.
- Η εκ βάθρων αναμόρφωση των θεσμών και των οργάνων που στην παρούσα μορφή της δεν μπορούν να σηκώσουν το βάρος της αύξησης των μελών .
- Η επιτροπή, το συμβούλιο, το κοινοβούλιο, η κεντρική τράπεζα, το δικαστήριο δεν πρέπει να υποφέρουν απόπαχυσαρκία αν θέλουν να λειτουργήσουν σωστά.
- Πρακτικές όπως το βέτο, η κατανομή των ψήφων είναι πιθανόν να αλλάξουν για να μην δημιουργηθεί «γραφειοκρατική θρόμβωση» όπως χαρακτηριστικά λέγεται στους διαδρόμους της Ευρώπης.

Άλλωστε η σύνοδος της Νίκαιας το Δεκέμβριο του 2000 αποφάσισε τις γενικές κατευθύνσεις των αλλαγών. Δυο είναι οι δρόμοι που ανοίγονται , οι υπερεθνικοί και οι διακυβερνητικοί θεσμοί. Οι υπάρχοντες βασίζονται σε έναν συνδυασμό των δυο, οι μέλλοντες πρέπει να επιλέξουν τον ένα η τον άλλο δρόμο. Η ελληνική προεδρία όπως και οι ακόλουθες πρέπει να αντιμετωπίσουν τα ζητήματα που έμειναν ανοιχτά και τα οποία σπάνια παρουσιάζονται καταγεγραμμένα ως τέτοια.

2.3.ΟΙ ΝΕΕΣ ΔΕΚΑ ΧΩΡΕΣ.

Ε Σ Θ Ο Ν Ι Α

ΕΚΤΑΣΗ: 45.227 τ.χλμ.
ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ: Τάλιν
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ: 1,370,100 κάτοικοι
ΝΟΜΙΣΜΑ: εσθονική κορώνα
Α.Ε.Π.: 6,44 δις. ευρώ
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ Α.Ε.Π.: υπηρεσίες 65.5% , βιομηχανία 22,8%,
κατασκευές 5,9%, γεωργία 5,8%
ΕΤΗΣΙΟ ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ: 4.800 ευρώ
ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ: 3.5 %
ΔΗΜΟΣΙΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ: -0.7%
ΑΝΕΡΓΙΑ: 13,4%

Οι Εσθονοί , μέρος της φινουσυγγρικής οικογένειας των εθνών , εγκαταστάθηκαν στη γη τους την εποχή του χαλκού , από τότε διατήρησαν τη γλώσσα τους και την ταυτότητα τους , αν και μόλις το 1918 ιδρύθηκε για πρώτη φορά ανεξάρτητο εσθονικό κράτος . Από το 1991 που ανέκτησε την ανεξαρτησία της, η χώρα εδραίωσε ακόμα περισσότερο την ταυτότητα της , στέλνοντας ταυτόχρονα πρεσβευτές του πολιτισμού της σε όλο τον κόσμο : ο εσθονος σύνθετης ANON PART ζει και εργάζεται στην Γερμανία ,το τοπ μοντέλο CAMERON CASS κάνει διεθνή καριέρα , ενώ το εσθονικό τραγούδι κέρδισε στο διαγωνισμό τραγουδιού της γιουροβίζιον το 2001.

ΚΥΠΡΟΣ

ΕΚΤΑΣΗ: 9.251 τ.χλμ.
ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ: Λευκωσία
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ: 745.800 κάτοικοι
ΝΟΜΙΣΜΑ: κυπριακή λίρα
ΑΕΠ: 5,8 δις. Κυπριακές λίρες
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ Α.Ε.Π.: υπηρεσίες 76,6%. Βιομηχανία 12,4% ,
κατασκευές 7,1% , γεωργία 3,9%
ΕΤΗΣΙΟ ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ: 15.086 ευρώ
ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ: 3%
ΔΗΜΟΣΙΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ: -2,6%
ΑΝΕΡΓΙΑ: 4,3%

Αποτελούσε πάντοτε το σταυροδρόμι μεταξύ Ευρώπης , Ασίας, και Αφρικής. Το 1911 ο Ριχάρδος ο λεοντόκαρδος παντρεύτηκε στην Λεμεσό την βερεγαρία της Ναβάρας , η οποία και στέφθηκε βασίλισσα της Αγγλίας . η Κύπρος διατηρεί πάμπολλα ίχνη του ρωμαϊκού, του βυζαντινού, του γοθτικού και του ενετικού πολιτισμού που άνθησαν εκεί. Σήμερα είναι η πέμπτη σημαντικότερη ναυτική εμπορική δύναμη στον κόσμο, με βάση τον αριθμό πλοίων που φέρουν την κυπριακή σημαία.

Λ Ε Τ Ο Ν Ι Α

ΕΚΤΑΣΗ : 64.589 τ.χλμ.
ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ: Ρίγα
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ: 2.424.000 κάτοικοι
ΝΟΜΙΣΜΑ: λστ
ΑΕΠ : 8,4 δις ευρώ
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΑΕΠ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: 70,4%, βιομηχανία 18,7%,
κατασκευές 6,2%, γεωργία 4,7%
ΕΤΗΣΙΟ ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ: 3.260 ευρώ
ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ: 2,5%
ΔΗΜΟΣΙΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ: -2,9%
ΑΝΕΡΓΙΑ : 7,8 %

Η πρωτεύουσα της Λετονίας , η Ρίγα, από τους Τεύτονες ιππότες το 1201. ήδη από την εποχή εκείνη , οι Λετονοί διατηρούσαν επαφές με τον υπόλοιπο κόσμο ,-η βεντσπιλς υπήρξε ένα από τα χανσεατικά λιμάνια. Από το 1991 , οπότε ανάκτησε την ανεξαρτησία της , η χώρα αποκαθιστά τους δεσμούς αυτούς μέσω του εμπορίου , των πολιτικών σχέσεων και των επαφών μέσω μεγάλων μορφών όπως ο ποδηλάτης ROMANS VAIN STEINS , ο χρυσός ολυμπιονίκης στην γυμναστική IGOR'S VIHRORS , η τραγουδίστρια της ποπ LINDA LEEN, και ο μουσικός RAYMOND RAULS.

ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ

ΕΚΤΑΣΗ: 65.300 τ.χλ.
ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ: Βίλνα
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ: 3.700.000 κάτοικοι
ΝΟΜΙΣΜΑ: λιτας
ΑΕΠ: 14 δις.δολλάρια
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΑΕΠ: υπηρεσίες 58,6%, βιομηχανία
28,4%, γεωργία 7%, κατασκευές 6,1%
ΕΤΗΣΙΟ ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ: 3.800 ευρώ
ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ: 0.8%
ΔΗΜΟΣΙΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ: -1.9%
ΑΝΕΡΓΙΑ: 16.5%

Το πανεπιστήμιο της πρωτεύουσας βιλνιους είναι ένα από τα αρχαιότερα της Ευρώπης, ενώ το λιθουανικό χωριό Μπερνοται είναι το γεωγραφικό κέντρο της ευρωπαϊκής ηπείρου. Όταν κάποτε ο πυρήνας μιας αυτοκρατορίας που εκτεινόταν σχεδόν μέχρι την μαύρη θάλασσα, η Λιθουανία, πατρίδα του πρωταθλητή του σκακιού ALLAYS KVEINYS, και του ποδηλάτη RAYMOND'S RUMSAS, προσδοκά τώρα να αποτελέσει μέρος μιας ενωμένης Ευρώπης.

Μ Α Λ Τ Α

ΕΚΤΑΣΗ: 316 τ.χλ.
ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ: Βαλέτα
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ: 394.500 κάτοικοι
ΝΟΜΙΣΜΑ: λίρα Μάλτας
ΑΕΠ: αύξηση της τάξεως των 3.1%
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΑΕΠ: υπηρεσίες 70.4%, βιομηχανία 24.5%,
γεωργία 2.4%, κατασκευές 2.8%
ΕΤΗΣΙΟ ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ: 10.300 ευρώ
ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ: 2.9%
ΔΗΜΟΣΙΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ: -5.2%
ΑΝΕΡΓΙΑ:5%

Το στρατηγικής σημασίας αυτό νησί κατοικείται πάνω από 7000 χρόνια και έχει υποστεί διαδοχικά την επίδραση των φοινίκων , των ρωμαίων, των αράβων , των Νορμανδών, των ισπανών, των γάλλων, και των βρετανών. Η μαλτέζικη γλώσσα είναι σε μεγάλο βαθμό σημετική , η μόνη σημιτική γλώσσα με λατινικό αλφάβητο. Αφού απέκτησε την ανεξαρτησία της , το 1964, η Μάλτα παρουσιάζει συνεχή ανάπτυξη στον τομέα των υπηρεσιών, κυρίως του τουρισμού , των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και των μεταφορών. Έχει επίσης αναπτύξει και τον μεταποιητικό τομέα, συμπεριλαμβανομένων και των ηλεκτρονικών προϊόντων υψηλής τεχνολογίας.

ΟΥΓΓΑΡΙΑ

ΕΚΤΑΣΗ: 93030 τ.χλ.

ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ: Βουδαπέστη

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ: 10.198.000 κάτοικοι

ΝΟΜΙΣΜΑ: ουγγρική φιορίνια

ΑΕΠ: 13.151 δις.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΑΕΠ: υπηρεσίες 62.4%, βιομηχανία 28.7%, γεωργία 4.3%, κατασκευές 4.6.%

ΕΤΗΣΙΟ ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ: 5.700 ευρώ

ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ: 5%

ΔΗΜΟΣΙΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ: -4.9%

ΑΝΕΡΓΙΑ: 5.7%

Ο Φραντζς Λιστ, ο Μπελά Μπαρτοκ, και ο Ζολταν Κονταλν συγκαταλέγονται μεταξύ των πλέον φημισμένων μουσικών αυτής της ηλικίας 1000 ετών κράτους, το οποίο αποτέλεσε και πεδίο ένοπλης επανάστασης κατά του σταλινισμού και της καταρρεύσεις του σιδηρού παραπετάσματος, στα σύνορα του με την Αυστρία. Η Ουγγαρία ήταν επίσης η πατρίδα του LADISLA JOSE BIRO,,εφευρέτη του στυλό διάρκειας, του JAVOS BAYOUS, μαθηματικού και φιλόσοφου του 19^{ου} αιώνα, και του TIVADAR PUSKAS, ο οποίος ίδρυσε την πρώτη ευρωπαϊκή τηλεφωνική εταιρεία στο Παρίσι το 1879.

Π Ο Λ Ω Ν Ι Α

ΕΚΤΑΣΗ: 312.685 τ.χλ.
ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ: Βαρσοβία
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ: 38.654.000
ΝΟΜΙΣΜΑ: ζλοτι
ΑΕΠ: 19.67 δις. ευρώ
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΑΕΠ: υπηρεσίες 63.8%, βιομηχανία 25.4%,
γεωργία 3.4%, κατασκευές 7.5%
ΕΤΗΣΙΟ ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ: 5.100 ευρώ
ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ: 1.3%
ΔΗΜΟΣΙΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ: -4.2%
ΑΝΕΡΓΙΑ: 20.6%

Η Πολωνία , η μεγαλύτερη , με διαφορά , από τις υποψήφιες χώρες με τις οποίες διεξάγονται σήμερα διαπραγματεύσεις , βρισκόταν στον πυρήνα της πολιτιστικής ανάπτυξης της Ευρώπης ακόμη και πριν από τον μεσαίωνα . δημιούργησε ένα μοντέλο φιλελεύθερης δημοκρατίας και σεβασμού των δικαιωμάτων των μειονοτήτων και έδωσε στην Ευρώπη μεγάλες μορφές του πολιτισμού , από τον αστρονόμο Κοπέρνικο , ο οποίος , το 1543 , απέδειξε ότι η γη δεν είναι κέντρο του σύμπαντος , μέχρι τον Σοπέν , και σπουδαίος σκηνοθέτης του κινηματογράφου όπως ο Αντρέ Βαιντα.

Σ Λ Ο Β Α Κ Ι Α

ΕΚΤΑΣΗ: 49.035 τ.χλ.
ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ: Μπρατισλάβα
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ: 5.400.000 κάτοικοι
ΝΟΜΙΣΜΑ: σλοβάκινη κορόνα
ΑΕΠ: 19.9 δις.δολαρια
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΑΕΠ: υπηρεσίες 62.7%, βιομηχανία 27.5%,
γεωργία 4.6.%, κατασκευές 5.2%
ΕΤΗΣΙΟ ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ: 4.200 ευρώ
ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ: 8.8%
ΔΗΜΟΣΙΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ: -5.3%
ΑΝΕΡΓΙΑ: 17.7%

Μια από τις νεότερες χώρες στο κόσμο ιδρυθείσα μόλις το 1993 , όταν αποσχίστηκε από την Τσεχοσλοβακία, αλλά με πλούσια ιστορία , αν ληφθούν υπόψη το SPISSKY HRAD, ένα χαρακτηρισμένο από την Ουνεσκο πολιτιστικό μνημείο, το οποίο είναι το μεγαλύτερο μεσαιωνικό φρούριο στην κεντρική Ευρώπη, και η περίοδος κατά την οποία ήταν η έδρα της αυτοκρατορίας των Ανβουργων . στους Σλοβάκους που έχουν επηρεάσει με το έργο τους τον σύγχρονο κόσμο συγκαταλέγεται ο τενόρος PETER DORSEY, και η κολυμβήτρια MARINA MORARCOVA.

Σ Λ Ο Β Ε Ν Ι Α

ΕΚΤΑΣΗ: 20.273 τ.χλ.
ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ: Λιουμπλιάνα
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ: 1.992.000 κάτοικοι
ΝΟΜΙΣΜΑ: τολαρ
ΑΕΠ: 20.682 εκατ. δολάρια
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΑΕΠ: υπηρεσίες 60.15, βιομηχανία 31%,
γεωργία 3.1%, κατασκευές 5.9%
ΕΤΗΣΙΟ ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ: 10.500 ευρώ
ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ: -1.5%
ΔΗΜΟΣΙΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ: 6.3%
ΑΝΕΡΓΙΑ: 6%

Η Σλοβενία ήταν η πρώτη από τις δημοκρατίες που αποσχίστηκαν από την Γιουγκοσλαβία όταν έπεσε το σιδηρούν παραπέτασμα , αναζητώντας νέο μέλλον στην καρδιά της Ευρώπης. Η γραφική πρωτεύουσα της Λιουμπλιάνα , διατηρεί πάμπολλα ίχνη των δεσμών της με την Ιταλία και την Αυστρία. Η ιδιαίτερη οργανωμένη οικονομία της και η σύγχρονη βιομηχανία της προσφέρουν πολλές δυνατότητες ανάπτυξης νέων δεσμών – το ίδιο και ο ολυμπιονίκης σκοπευτής RAYMOND DEBEVEC και η μυθιστογράφος BRIVA SUIT. Η Σλοβενία είναι επίσης παραγωγός κρασιών , ενώ στο έδαφος της , στην Ποστοινα , βρίσκονται τα θεαματικότερα υπόγεια σπηλαία της Ευρώπης.

Τ Σ Ε Χ Ι Α

ΕΚΤΑΣΗ: 78.886 τ.χλ.
ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ: Πράγα
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ: 10.260.000 κάτοικοι
ΝΟΜΙΣΜΑ: τσεχική κορόνα
ΑΕΠ: 18.4 δις.δολαρια
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΑΕΠ: υπηρεσίες 55.8%, βιομηχανία 32.9%,
γεωργία 4.2%, κατασκευές 7.2%
ΕΤΗΣΙΟ ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ: 6.200 ευρώ
ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ: 1.5%
ΔΗΜΟΣΙΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ: -6.3%
ΑΝΕΡΓΙΑ: 7%

Με τον σημαντικότερο ρόλο που έπαιξε στην ευρωπαϊκή ιστορία ως Βασίλειο της Βοημίας και μετά από 300 χρόνια στους κόλπους της αυτοκρατορίας των Αμβουργων, η σύγχρονη Τσεχοσλοβακία ήταν μεταξύ των δεκαπέντε πλέον ανεπτυγμένων βιομηχανικών χωρών του κόσμου πριν από τον 2^ο παγκόσμιο πόλεμο. Εκτός από τον συγγραφέα και πρόεδρο της Βατσλαβ Χαβελ , μεταξύ των επιφανών Τσέχων περιλαμβάνονται ο άγιος Βεντσεσλας , ο θρησκευτικός μεταρρυθμιστής του 15^{ου} αιώνα JAN HUES, ο διδάσκαλος της αναγέννησης COMMUNES , ο ζωγράφος της ART ΝΟΥΡΕΑΘ, ΤΟΥ 19^{ου} ALFONS ΖΑΤΟΡΕΚ και οι συνθέτες Ντβορζακ και Σμετανα, αθλητές όπως ο Έμιλ Ζατοπεκ και η Μαρτίνα Ναβρατιλοβα καθώς και ο Μήλος Φόρμαν , σκηνοθέτης του κινηματογράφου ο οποίος πήρε Όσκαρ για τις ταινίες του «φωλιά του κούκου» και «αμαντεους».

2.4.ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Η ευρωπαϊκή ένωση χαρακτηρίζεται από ένα πρωτότυπο θεσμικό σύστημα το οποίο την διακρίνει από κλασσικούς διεθνείς οργανισμούς . τα κράτη που έχουν υπογράψει τις ευρωπαϊκές συνθήκες συμφώνησαν να εκχωρήσουν αρμοδιότητες εθνικής κυριαρχίας υπέρ ανεξάρτητων οργάνων , τα οποία εκπροσωπούν τόσο τα εθνικά συμφέροντα όσο και το κοινοτικό συμφέρον και συνδέονται μεταξύ τους με σχέσεις συμπληρωματικότητας από τις οποίες απορρέει η διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Το **συμβούλιο της Ε.Ε.** αποτελεί το βασικό όργανο λήψης αποφάσεων της Ε.Ε. Συγκεντρώνει τους υπουργούς των 25 χωρών ανάλογα με το θέμα που είναι γραμμένο στην ημερήσια διάταξη: εξωτερικές υποθέσεις, γεωργία, μεταφορές, περιβάλλον. Το συμβούλιο, που εκπρόσωποι τα κράτη μέλη, θεσπίζει τις νομοθετικές πράξεις , τους κανονισμούς, τις οδηγίες και τις αποφάσεις.

Το **ευρωπαϊκό κοινοβούλιο** είναι το όργανο δημοκρατικής έκφρασης και πολιτικού έλεγχου των ευρωπαϊκών κοινοτήτων, που συμμετέχει επίσης στην νομοθετική διαδικασία.

Η **ευρωπαϊκή επιτροπή** είναι ένα από τα βασικά όργανα του κοινοτικού θεσμικού συστήματος. Μετά την συνθήκη για την για την συγχώνευση των εκτελεστικών οργάνων που τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουλίου 1967, η επιτροπή είναι ο κοινός οργανισμός των 3 ευρωπαϊκών κοινοτήτων : της Ε.Κ.Α.Χ., της Ε.Ο.Κ., και της ευρατομ και αποτελείται από τις 5 Ιανουαρίου 1995 από 20 μέλη.

Το **δικαστήριο των ευρωπαϊκών κοινοτήτων**, που εδρεύει στο Λουξεμβούργο, αποτελείται από 15 δικαστές και επικουρείτε από εννέα

γενικούς εισαγγελείς που διορίζονται κατόπιν κοινής συμφωνίας από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών για περίοδο έξι ετών ανανεώσιμη. Ο ρόλος του δικαστηρίου είναι να διασφαλίζει την τήρηση του δικαίου κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή των συνθηκών.

Το **πρωτοδικείο** που συνεστήθη το 1989 και αποτελείται από 15 δικαστές , είναι αρμόδιο να αποφασίζει, με την επιφύλαξη ασκήσεως αιρέσεως ενώπιον του δικαστηρίου που περιορίζεται στα νομικά θέματα, σχετικά με πρόσφυγες των φυσικών ή νομικών προσώπων κατά της κοινότητας , καθώς και με τις διαφορές μεταξύ της κοινότητας και των μονίμων υπαλλήλων της.

Το **ελεγκτικό συνέδριο**, που ιδρύθηκε με την συνθήκη της 22ας Ιουλίου 1975, αποτελείται από 15 μέλη που ορίζονται για εξαετή περίοδο από τα κράτη μέλη κατόπιν κοινής συμφωνίας αφού ζητηθεί η γνώμη του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου. Ελέγχει κατά πόσον είναι νομότυπα και κανονικά τα έσοδα και τα έξοδα της κοινότητας, καθώς και κατά πόσο είναι ορθή η δημοσιονομική διαχείριση.

Το συμβούλιο και η επιτροπή επικυρούνται από την **οικονομική και κοινοτική επιτροπή** για τα θέματα που αφορούν την Ε.Κ. και την ευρατομ. Η επιτροπή αυτή αποτελείται από 222 μέλη που εκπροσωπούν τους ενδιαφερόμενους κλάδους της οικονομικής και κοινωνικής ζωής, η δε γνώμη της πρέπει να ζητείται υποχρεωτικά πριν από την λήψη πολλών αποφάσεων.

Η **επιτροπή των περιφερειών**, που συνεστήθη με την συνθήκη του Μάαστριχ , αποτελείται από 222 αντιπροσώπους των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και περιφερειακής διοίκησης που διορίζονται από το συμβούλιο για τέσσερα έτη από προτάσεις των κρατών μελών.

1

Η ευρωπαϊκή επιτροπή αντιπροσωπεύει την «Ευρώπη των πολιτών». Τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα έχουν στόχο να λάβουν αποφάσεις που θα επηρεάζουν τους πολίτες στη βάση της αρχής της επικουρικότητας. Επικουρικότητα σημαίνει ότι η ευρωπαϊκή ένωση θα πρέπει να αναλαμβάνει δράση μόνο όταν η δράση αυτή μπορεί να είναι αποτελεσματικότερη εκτελούμενη σε ευρωπαϊκό επίπεδο η όταν τα κράτη μέλη δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν κάποιο θέμα αποτελεσματικά. Η ευρωπαϊκή ένωση και τα θεσμικά όργανα βρίσκονται στην υπηρεσία των λαών της Ευρώπης.

¹ ΜΑΡΑΒΕΓΙΑΣ ΝΑΠΟΛΕΩΝ <Η ολοκλήρωση της ευρωπαϊκής ένωσης.>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΑΤΥΠΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΟΡΥΦΗΣ.

3.1. Η ατζέντα του συμβουλίου κορυφής

Το εξάμηνο της ελληνικής προεδρίας, ίσως το πλέον δραματικό των τελευταίων δεκαετιών της Ε.Ε. λόγω του πολέμου στο Ιράκ και της διατλαντικής διάστασης, τερματίζεται με το συμβούλιο της Θεσσαλονίκης στις 19-20 Ιουνίου 2003, το οποίο συμπληρώνεται με την συνάντηση κορυφής της Ε.Ε – δυτικών Βαλκανίων την επομένη και την συνάντηση Ε.Ε.- Η.Π.Α. στις 25 Ιουνίου 2003 στην Ουάσινγκτον. Το σχέδιο συντάγματος για την διευρυμένη Ευρώπη, ένα από τα θέματα της ατζέντας του συμβουλίου, θα συγκεντρώσει το μεγαλύτερο ενδιαφέρον καθώς οι συζητήσεις θα καθορίσουν το χρονοδιάγραμμα της εφαρμογής του – δεν προβλέπεται πριν το 2009- και την συνέχιση της διαδικασίας της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Οι μεγάλες θεαματικές ενότητες που απασχόλησαν το ευρωπαϊκό συμβούλιο της Θεσσαλονίκης ήταν: οι θεσμικές αλλαγές της διευρυμένης Ε.Ε., οι διατλαντικές σχέσεις και γενικότερα τα θέματα εξωτερικής πολιτικής και άμυνας, η στρατηγική της απασχόλησης (Λισσαβόνα) και μετανάστευση και τα εξωτερικά σύνορα και το άσυλο. Ένα ακόμη θέμα αφορούσε και την πολιτική της Ε.Ε. στα δυτικά Βαλκάνια, παρουσία των ηγετών των χωρών της περιοχής.

Συγκεκριμένα με πρωτοβουλία της ελληνικής προεδρίας στις 16-17 Απριλίου 2003 συγκαλείται άτυπο ευρωπαϊκό συμβούλιο με τις ηγεσίες των πέντε χωρών των δυτικών Βαλκανίων σε μια προσπάθεια να

εισχωρήσουν οι αξίες και οι αρχές της Ε.Ε. σε μια περιοχή της Ευρώπης η οποία εξακολουθεί να υστερεί σε βασικές πολιτικές ελευθερίες. Θεμέλιο της πολιτικής της Ε.Ε. στα δυτικά Βαλκάνια είναι η διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης και το συμβούλιο αναμένεται να επιβεβαιώσει « ότι το ευρωπαϊκό μέλλον των χωρών της περιοχής βρίσκεται κατά κύριο λόγο στα χέρια τους και στην δέσμευση τους να υλοποιήσουν τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις» επισημαίνει ο υπουργός αναπληρωτής κ.Γιαννιτσης. η προεδρία θα τονίσει την ευθύνη των χωρών των δ. Βαλκανίων για την επιτυχία του πολιτικού διαλόγου με στόχο τον ενδημοκρατισμο, την επιστροφή των προσφύγων, την οικονομική ανάπτυξη, τις μεταρρυθμίσεις σε τομείς διοίκησης και δικαιοσύνης.

Η διάσκεψη κορυφής Ε.Ε.- δυτικών Βαλκανίων θα καταλήξει στην διακήρυξη της Θεσσαλονίκης στην οποία θα υπογραμμίζεται η βούληση και δέσμευση των πέντε χωρών των δ.βαλκανιων και της διευρυμένης Ε.Ε. για την συγκρότηση ενός «κοινού ευρωπαϊκού μέλλοντος». Την διακήρυξη υπέγραψαν το Σάββατο 21 Ιουνίου όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Όσον αφορά τις αλλαγές που περιέχει το προσχέδιο του συντάγματος σύμφωνα με αυτό:

Α) Η εναλλακτική προεδρία δίνει την θέση της σε έναν πρόεδρο με θητεία 2.5 ετών , εκλεγόμενο από τους ηγέτες των κρατών μελών της Ε.Ε.

Β) Ενισχύεται ο πρόεδρος της επιτροπής ως εκτελεστική αρχή της Ε.Ε.

Γ) Δημιουργείται θέση υπουργού εξωτερικών της Ε.Ε., ο οποίος θα χειρίζεται τα τρέχοντα διεθνή θέματα και καταργούνται οι δυο αρμόδιοι επί της εξωτερικής πολιτικής .

Δ) Υποχωρεί σταδιακά η αρχή της πλειοψηφίας σε θέματα που σήμερα υπόκεινται σε βέτο.

Ε) Επεκτείνεται η αρμοδιότητα της Ε.Ε. σε θέματα ασύλου, μεταναστεύσεις και πολιτικών συνοριακής ασφάλειας.

Ζ) Δημιουργείται όργανο συντονισμού εξοπλιστικών προγραμμάτων

Η) Επεκτείνεται η δικαιοδοσία της Ε.Ε. σε θέματα προστασίας της δημόσιας υγείας από επιδημίες και βιοτρομοκρατικές επιθέσεις.

3.2.ΠΡΙΝ ΤΗ ΣΥΝΟΔΟ ΚΟΡΥΦΗΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Μέτρα ασφάλειας.

Στην πρώτη και μεγαλύτερη ίσως διακλαδική επιχείρηση αστυνομίας, στρατού και λοιπών σωμάτων ασφαλείας πριν τους ολυμπιακούς αγώνες του 2004 εξελίχθηκαν τα μέτρα για την σύνοδο κορυφής με πεδίο ανάπτυξης την συμπρωτεύουσα, τη Σιθωνία και την Κασσάνδρα της Χαλκιδικής στις 20-21 Ιουνίου 2003.

Συγκεκριμένα 11580 αστυνομικοί, 1100 ετοιμοπόλεμοι άνδρες των ειδικών δυνάμεων, 1000 του λιμενικού, καθώς επίσης και 14 ελικόπτερα για την μεταφορά των πρωθυπουργών και των υπουργών από και προς το αεροδρόμιο «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ» (10 CHINOOK, CH-47P του στρατού) , 2 ελικόπτερα (AB-212) ΚΑΙ 2 ελικόπτερα έρευνας και διάσωσης (SUPER PUMA) 4 επιθετικά ελικόπτερα APACHE για περιπολία κατά μήκος και εκατέρωθεν των διαδρόμων εκτέλεσης των μεταφορών . για τις

αερομεταφορές των προσωπικοτήτων θα εμπλακούν 120 μέλη ως πληρώματα των 18 μεταφορικών ελικοπτέρων.

Όσον αφορά την ναυτική και αεροπορική κάλυψη μια φρεγάτα στην οποία θα υπάρχει και ελικόπτερο, μια πυραυλακατος και μια ομάδα της διοίκησης υποβρυχίων καταστροφών με φορητό αντιαεροπορικό οπλικό σύστημα για αεράμυνα της περιοχής υποβοηθώντας το λιμενικό σώμα.

Συνολικά για την από θαλάσσης ασφάλεια της συνόδου θα εμπλακούν 340 άτομα του ναυτικού, ενώ 1000 θα είναι του λιμενικού που θα περιπολεί στη θάλασσα.

Από πλευρά αέρα 2 αεροσκάφη έγκαιρης προειδοποίησης (ιπτάμενα ραντάρ) θα πετούν πάνω από το εναέριο χώρο στους χρόνους που δεν θα πετούν τα Νατοϊκά AWACS , που θα διαθέτουν και αυτά για το σκοπό αυτό.

Μια πυροβολαρχία PATRIOT PAC III, 2 πυροβολαρχίες HAWK, μια συστοιχία CROTALLE, και 2 στοιχεία STINGER για την από αέρος προστασία του αεροδρομίου "ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ" και του ξενοδοχείου «Πόρτο Καράς». Το 1^ο κέντρο έγκαιρης προειδοποίησης για εναέριο έλεγχο και διοίκηση των μέσων αεράμυνας και το 3^ο ΚΕΠ ως εφεδρικό. Συνολικά για την δημιουργία και την λειτουργία της αντιαεροπορικής ομπρέλας θα εμπλακούν 225 άτομα.

Καθώς και ένας λόχος ειδικών δυνάμεων 80 ανδρών ως δύναμη επέμβασης στο αεροδρόμιο «Μακεδονία». Ένα τάγμα ειδικών δυνάμεων 300 ανδρών, ως δύναμη επέμβασης στην περιοχή του ξενοδοχείου

«Πόρτο Καράς» και μια ομάδα πυρηνικής βιολογικής και χημικής άμυνας 20 ανδρών στην ίδια επίσης περιοχή.

Σύννοδος δημοσιογράφων

Ωστόσο από την άλλη πλευρά ενδιαφέρον για κάλυψη και απευθείας μεταδόσεις έχουν επίδειξη 32 μεγάλα τηλεοπτικά δίκτυα του εξωτερικού.

Δυο κέντρα τύπου, ένα στους χώρους του Πόρτο Καράς και ένα στην διεθνή έκθεση της Θεσσαλονίκης. Θα παράσχουν κάθε βοήθεια στους δημοσιογράφους των εφημερίδων, ραδιοφώνων, και της τηλεόρασης.

Η αίθουσα για τις συνεντεύξεις τύπου της συνοδού είναι χωρητικότητας 800 θέσεων. Σε όλα τα κράτη μέλη και τις υποψήφιες χώρες από μια αίθουσα για τις ενημερώσεις και τις συνεντεύξεις τύπου των εθνικών αποστολών. Συνολικά χρησιμοποιήθηκαν για το σκοπό αυτό 27 αίθουσες χωρητικότητας 70-300 θέσεων. Όλες οι αίθουσες ήταν εξοπλισμένες με μικροφωνικά συστήματα, τηλεοπτικό φωτισμό και ειδικές εγκαταστάσεις για τις κάμερες και τα μικρόφωνα.

Από την άλλη πλευρά ένα από τα καθήκοντα των δημοσιογράφων εκτός από την κάλυψη της συνοδού ήταν και η παρακολούθηση της αντισυνοδου των πολιτών δηλαδή των δραστηριοτήτων και κινητοποιήσεων των δεκάδων χιλιάδων διαδηλωτών που ήρθαν στην Χαλκιδική από όλη την Ευρώπη.

3.3.Η ΜΕΤΑ –ΕΘΝΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΤΑ ΚΡΙΣΙΜΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΚΟΡΥΦΗΣ.

Στην σύνοδο της Χαλκιδικής , οι ευρωπαίοι ηγέτες έλαβαν αποφάσεις για σημαντικά θέματα της ημερήσιας διάταξης όπως η πολιτική για την μετανάστευση, για το άσυλο και για την φύλαξη των εξωτερικών συνόρων αλλά την παράσταση έκλεψε εκ των πραγμάτων η πρώτη σε

επίπεδο ηγετών συζήτηση για το ευρωπαϊκό ζήτημα .ο Ζιστερ ντ'εστεν παρουσίασε το σχέδιο, που επεξεργάστηκε τους προηγούμενους μήνες η συντακτική συνέλευση και οι «25» τώρα πια θα πρέπει να διαμορφώσουν το χρονοδιάγραμμα και τους κανόνες λειτουργίας της διακυβερνητικής διάσκεψης η οποία από τον Οκτώβριο θα αρχίσει την εσωτερική διαπραγμάτευση και την λήψη αποφάσεων για κάθε σημείο ξεχωριστό. Η διαδικασία πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι το Μάιο 2004 γιατί διαφορετικά στην διαπραγμάτευση θα εμπλακούν εκ των πραγμάτων και οι 10 νέες χώρες μέλη, γεγονός που θα περιέπλεκε τα πράγματα.

Αν και η πλειοψηφία των ευρωπαϊκών πολιτών δεν γνωρίζει καν την ύπαρξη σχετικής συζητήσεως το σύνταγμα είναι η προσπάθεια να δοθούν απαντήσεις σε μια στιγμή που η ευρωπαϊκή ένωση βρίσκεται σε ένα κρίσιμο σταυροδρόμι. Η ίδια ενοποιητική διαδικασία έχει θέσει επί τάπητος πολύ συγκεκριμένα ζητήματα. Είναι προφανές ότι το εγχείρημα δεν μπορεί να προχωρήσει εάν δεν δοθούν συγκεκριμένες απαντήσεις, που θα προκαλέσουν μια νέα δυναμική. Ο πόλεμος στο Ιράκ και κρίση στις διατλαντικές σχέσεις έφεραν στην επιφάνεια προβλήματα που οι ευρωπαίοι ηγέτες απέφευγαν επιμελώς να αντιμετωπίσουν. Από αυτήν την άποψη, η εν λόγω κρίση και το εσωτερικό ρήγμα που προεκκλήθη είναι και μια πρόκληση για να δοθούν λύσεις.

3.3.1.Ελλείμματα.

Η Ευρώπη των «25» θα αντιμετωπίσει πρόσθετα προβλήματα , δεδομένου ότι οι νέες χώρες μέλη θα χρειαστούν αρκετό χρόνο για να καλύψουν τα ελλείμματα τους και να προσαρμοστούν στο κοινοτικό πλαίσιο. Για αυτό και κατά πάσα πιθανότητα θα αναπτύσσεται ολοένα και περισσότερο σε πολλά επίπεδα. Με αλλά λόγια θα ισχύσουν στην πράξη οι πολλές ταχύτητες. Η συμμετοχή της μιας και της άλλης χώρας

σε εσωτερικούς ομάδες, που θα κάνουν πρόσθετα βήματα θα εξαρτάται αφενός από την πολιτική τους βούληση και αφετέρου από την πλήρωση των σχετικών κριτηρίων.

Παρά το γεγονός ότι προωθείται στην πράξη « η μεταβλητή γεωμετρία» , δεν είναι σε θέση να λύσει όλα τα προβλήματα.

Το σχέδιο του Ζισκάρ ντε' Εσεν δίνει απαντήσεις κομμένες και ραμμένες στα μέτρα του γαλλογερμανικού άξονα. Η αντικατάσταση της από εκ περιτροπής προεδρίας από έναν πρόεδρο του ευρωπαϊκού συμβουλίου, που θα επιλέγουν οι ηγέτες για θητεία 30 μηνών σε συνδυασμό με την θεσμοθέτηση θέσεως υπουργού εξωτερικών, είναι η απάντηση που δίνεται στην ανάγκη η Ε.Ε. να εκφράζεται στην διεθνή σκηνή ενιαία και με μια φωνή.

3.3.2. Το βέτο

Παρά τα σχέδια που έκαναν επί μήνες οι επιτελής της αστυνομίας το χειρότερο σενάριο έγινε πραγματικότητα: οι νεαροί που είχαν κλείσει από τις αρχές του Ιουνίου την φιλοσοφική σχολή του Αριστοτελείου προκάλεσαν επεισόδια το απόγευμα του Σαββάτου 20 Ιουνίου στη Θεσσαλονίκη.

Στις 17:30 το μπλοκ των κουκουλοφορων από την φιλοσοφική βγαίνει από το πανεπιστήμιο. Οι νεαροί επιτίθενται κατά των ματ με μολότοφ ενώ οι αστυνομικοί απαντούν με βροχή δακρυγόνων.

Μετά την αντεπίθεση της αστυνομίας οι αναρχικοί σκορπίζονται σε μικρότερες ομάδες με μολότοφ πυρπολούν καταστήματα, ενώ χρησιμοποιούν ακόμα και τσεκούρια για να σπάσουν τις προστατευτικές

σιδεριές που είχαν τοποθετήσει καταστηματάρχες για να προστατεύσουν τις περιουσίες τους.

25 καταστήματα και 2 υποκαταστήματα τραπεζών υπέστησαν ζημιές καθώς και 3 αυτοκίνητα πυρπολήθηκαν στην κατοχή των 29 συλλεφθεντων βρέθηκαν 85 βόμβες μολότοφ αντιασφυξιογόνε μάσκες, κλομπ, συσκευή εκτόξευσης μεταλλικών σφαιριδίων, μεταλλικά βαρίδια, σφυριά, κουκούλες. Από την συμπλοκή τραυματίστηκαν 8 αστυνομικοί.

² οικονομικός ταχυδρόμος, σελ. 19-21

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΣΥΝΟΔΟ

4.1.ΤΑ ΣΥΝ ΚΑΙ ΤΑ ΠΛΗΝ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ.

ΘΕΤΙΚΑ

- ❖ Το σχέδιο του ευρωπαϊκού συντάγματος εγκρίθηκε ως βάση για τις εργασίες της διακυβερνητικής διάσκεψης που θα αρχίσει τον Οκτώβριο.
- ❖ Οι χειρισμοί της ελληνικής πλευράς έτυχαν για άλλη μια φορά της γενικής αποδοχής.
- ❖ Η πρόταση Μπλερ για στρατόπεδα προσφύγων σε βαλκανικές χώρες απορρίφθηκε από όλους πλην των Δανών
- ❖ Το κείμενο Σολανα για την νέα στρατηγική της Ευρώπης στην άμυνα και στην ασφάλεια προβλέπει την δημιουργία αμυντικά ισχυρής και αυτόνομης ένωσης
- ❖ Στα συμπεράσματα περιλαμβάνεται αναφορά στην ανάγκη επίλυσης του κυπριακού στο πλαίσιο του Ο.Η.Ε. και παροτρύνεται η Τουρκία να προχωρήσει ταχύτερα στις μεταρρυθμίσεις της.

ΑΡΝΗΤΙΚΑ

- ❖ Παρέμεναν σε μεγάλο βαθμό οι διαφωνίες που αφορούν το θεσμικό πλαίσιο της νέας Ευρώπης
- ❖ Οι δημοσιογράφοι ήταν εγκλωβισμένοι σε μια τέντα και οι περισσότεροι διέμεναν δεκάδες χιλιόμετρα μακριά από το «Πόρτο Καράς»
- ❖ Τα χρήματα που αποφασίστηκαν γι να δαπανηθούν για την καταπολέμηση της λαθρομεταναστεύσεις είναι ελάχιστα σε σχέση με τις ανάγκες
- ❖ Οι αντιπροσωπίες ήταν διπλάσιες σε μέγεθος από ότι συνήθως , με αποτέλεσμα ενταθούν τα οργανωτικά προβλήματα.
- ❖ Ο Τούρκος πρωθυπουργός Ταγιπ Εντογαν, που προσεκλυθει στη σύνοδο επέμενε- κατά την επίσκεψη στο σπίτι του Κεμάλ Ατταρουρκ- πως η ελληνική πλευρά ευθύνεται για τις εμπλοκές στο αιγαίο.

Μετά την Χαλκιδική προβάλλει ισχυρότερη η πιθανότητα γεφύρωσης των διατλαντικων σχέσεων στην συνάντηση που θα έχει ο κ.Σιμιτης με τον αμερικανό πρόεδρο στις 25 Ιουνίου.

4.2. ΠΟΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΑΝΟΙΞΕ Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

Όσα συζητήθηκαν και όσα αποφασίστηκαν εκείνα τα 24ωρα στην Θεσσαλονίκη ανοίγουν νέα κεφάλαια στην ιστορία της Ευρώπης αλλά και στην παγκόσμια ιστορία. Η Ε.Ε. αλλάζει. Η διεύρυνση της, η ανάγκη για εσωτερική ανανέωση, οι διεθνείς συνθήκες, οι ραγδαίες εξελίξεις στην παγκόσμια ισορροπία απαιτούν την γέννηση μιας νέας Ευρώπης, πιο σύγχρονης και πιο προετοιμασμένης να χειριστεί τη νέα παγκόσμια τάξη πραγμάτων. Το σχέδιο του νέου ευρώ –συντάγματος ουσιαστικά επανιδρύει την Ε.Ε., καθιστώντας μια «υπερεθνική συμπολιτεία» όπως χαρακτηριστικά είπε και ο έλληνας υπουργός εξωτερικών Γεώργιος Παπανδρέου.

Ας εξετάσουμε τρία βασικά σημεία που αποτελούν και πηγές προβληματισμού σε εκείνους που θέλουν την ενδυνάμωση της ενιαίας Ευρώπης αλλά και σε εκείνους που την φοβούνται.

Είναι καλό για την Ευρώπη να έχει κοινή γραμμή εξωτερικής πολιτικής;

Το ευρωβαρόμετρο, σε σχετική σφυγμομέτρηση που πραγματοποιήθηκε το Μάρτιο και τον Απρίλιο του 2003, δηλαδή κατά την διάρκεια του πόλεμου στο Ιράκ, έδειξε πως τα δυο τρίτα των ευρωπαίων πολιτών είναι υπέρ της χάραξης μιας ενιαίας στρατηγικής στο χειρισμό των θεμάτων εξωτερικής πολιτικής και σχεδόν το 75% των πολιτών επιθυμούν ενιαία πολιτική και σε θέματα άμυνας και

ασφάλειας. Τα μόνα κάτω του 50% ποσοστά στη σχετική ερώτηση καταγράφηκαν στην Αγγλία.

Πάντως η δημιουργία μιας ενιαίας Ευρώπης στηρίχθηκε και στην επιθυμία των ιδρυτικών μελών της για χάραξη κοινής πολιτικής στα μεγάλα ζητήματα. Σε σχετική πρόσφατη ομιλία του ο γάλλος υπουργός εξωτερικών Ντομινίκ ντε Βιλπεν έκανε τη διαπίστωση πως «ο κόσμος έχει αλλάξει, έχει γίνει επικίνδυνος, αποδιοργανωμένος και απάνθρωπος. Δεν θα συμβιβαστούμε με μια αδύναμη Ευρώπη που θα είναι απλός θεατής σε όσα συμβαίνουν στη διεθνή σκηνή».

Όμως το ερώτημα που τίθενται είναι εάν έως τώρα έχει δείξει δύναμη, την πυγμή και την συγκρότηση να χαράσσει πολιτικές και να προβάλλει συγκεκριμένες προτάσεις όταν οι περιστάσεις το απαιτούν.

Από την μια πλευρά το νέο σύνταγμα προβλέπει την δημιουργία της θέσης ενός ευρωπαϊού υπουργού εξωτερικών, ο οποίος θα εκφράζει την μια κοινή γραμμή της Ε.Ε., ενώ από την άλλη ούτε η Βρετανία ούτε η Γαλλία δέχονται να αποποιηθούν του δικαιώματος του βέτο για τις περιπτώσεις που οι ευρωπαϊκές πολιτικές θα τις βρίσκουν αντίθετες.

Πρέπει το ευρωκοινοβούλιο να έχει μεγαλύτερη ισχύ;

Είναι αρκετοί εκείνοι που θεωρούν πως η αναβάθμιση του ρόλου του ευρωκοινοβουλίου θα σημάνει την υποβάθμιση των εθνικών κοινοβουλίων, με αποτέλεσμα οι κυβερνήσεις των κρατών μελών να μετατραπούν ουσιαστικά σε ένα είδος «επαρχιακών συμβουλίων». Η αλήθεια είναι πάντως πως από την στιγμή που η Ε.Ε. είναι μια ενιαία αγορά, χωρίς σύνορα, η κρατική κυριαρχία έχει αλλάξει έννοια. Ούτως ή άλλως, οι εθνικές κυβερνήσεις δεν μπορούν πλέον να εφαρμόσουν επιχειρηματικούς ή οικονομικούς κανονισμούς διαφορετικούς από ότι οι γείτονες τους, αφού οι κανόνες λειτουργίας είναι κοινοί για όλους. Όσον

αφορά το εμπόριο , οι Βρυξέλλες είναι αυτές που πλέον διαπραγματεύονται εκ μέρους όλων των κρατών μελών στο παγκόσμιο οργανισμό εμπορίου. Ωστόσο κάποια μέλη τα οποία έχουν μεγαλύτερες δυνατότητες εκμετάλλευσης συγκεκριμένων προγραμμάτων της Ε.Ε., φροντίζουν να ακούν την επιρροή τους ώστε να διαμορφώνουν πολιτική με τον τρόπο που αυτά θέλουν πρόσφατα παράδειγμα αποτελούν οι μεταρρυθμίσεις που προωθήθηκαν για την κοινή αγροτική πολιτική της Ε.Ε. , στην οποία πηγαινει το 45% του ισολογισμού της Ε.Ε., ύψους 98.6 δις. Ευρω. Η Γαλλία είναι πλέον το ευνοούμενο μέλος του προγράμματος αυτού ,συνεργάστηκε με την Γερμανία για να αποφασίσουν από κοινού ποια πολιτική θα ακολουθηθεί. Αυτή η συμμαχία οδήγησε σε έκρηξη του ευρωπαϊού επιτρόπου για τα αγροτικά Φρανς Φισλερ, ο οποίος ξέσπασε:”»δεν είναι δυνατόν δυο χώρες από μόνες τους να λαμβάνουν αποφάσεις που αφορούν και τα άλλα δεκατρία κράτη μέλη»

Το νέο σύνταγμα προβλέπει τον περιορισμό τέτοιου είδους φαινομένων. Η διπλή πλειοψηφία στις ψηφοφορίες (τουλάχιστον τα μισά μέλη να αποτελούν το 60% του πληθυσμού της Ευρώπης) θα αλλάξει τα μέχρι στιγμής δεδομένα αλλά δεν θα εφαρμοστεί πριν το 2009.

θα πρέπει η Ευρώπη να μετατραπεί σε ένα ενιαίο υπερενισχυμένο κράτος;

Οι φεντεραλιστές σαφώς θέλουν να δουν την Ε.Ε. να μεταμορφώνεται σε Η.Π.Ε.(Ηνωμένες Πολιτείες της Ευρώπης), κατά το Η.Π.Α.. Η απώλεια όμως της εθνικής και πολιτιστικής ταυτότητας ανησυχεί πάρα πολλούς οι οποίοι δεν έχουν καμιά διάθεση να παραχωρήσουν την δυνατότητα να τους ορίζουν το μέλλον κάποιοι άλλοι, που «δεν μιλούν ούτε την ίδια γλώσσα, ούτε έχουν τα ίδια συμφέροντα». Βέβαια αυτό είναι κάτι που εφαρμόζεται ήδη και θα είναι μάλλον αφελές να πιστεύουμε ότι ο καθένας από τους 15 καθορίζει σήμερα μόνος του το μέλλον του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

5.1.ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Στις χαμηλότερες θέσεις της ευρωπαϊκής φορολογικής κλίμακας βρίσκεται η χώρα μας καθώς η φορολογική επιβάρυνση παραμένει ανάμεσα στις ασθενέστερες της Ε.Ε. τα φορολογικά έσοδα ως ποσοστό του Α.Ε.Π. είναι αισθητά χαμηλότερα στην Ελλάδα σε σύγκριση με τους ευρωπαίους εταίρους μας , οι οποίοι φαίνεται ότι έχουν μνηθεί σε ένα είδος φορολογικού ανταγωνισμού.

Τα τελευταία τρία χρόνια σχεδόν όλες οι χώρες της Ε.Ε. όπως και η χώρα μας , προχωρούν σε μείωση –έστω και οριακή- της φορολογικής τους επιβάρυνσης . πάντως η μείωση δεν μπορεί να αντισταθμίσει τις αυξήσεις που είχαν σημειωθεί την δεκαετία του 1990.

Οι διαπιστώσεις αυτές καταγράφονται σε έκθεση της ευρωπαϊκής επιτροπής στην οποία εξετάζεται η δομή των φορολογικών συστημάτων στην Ε.Ε.

5.1.1. Τα έσοδα

Κυρίαρχη τάση μετά το μέσο της δεκαετίας του 1990 σε όλα τα κράτη μέλη της Ε.Ε. είναι η μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης αναλογικά προς την ανάπτυξη της οικονομίας. Τα συνολικά φορολογικά έσοδα ως ποσοστό του Α.Ε.Π. βαίνουν μειούμενα στις περισσότερες χώρες, με αποτέλεσμα η μέση φορολογική επιβάρυνση της Ε.Ε., η οποία καταγράφεται ως ο λόγος των φορολογικών εσόδων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης ως προς το Α.Ε.Π., να ακολουθεί ,έστω και

οριακά , πτωτική πορεία τα τελευταία τρία χρόνια, η οποία προβλέπεται ότι θα συνεχιστεί το τρέχον έτος.

Πριν από το 2000 όμως η τάση ήταν αντίθετη, με αποτέλεσμα η μείωση των τελευταίων ετών να μην μπορεί να αντισταθμίσει τις αυξήσεις που παρουσιάστηκαν σε ορισμένα κράτη μέλη. Έτσι η φορολογική επιβάρυνση σήμερα στα περισσότερα κράτη μέλη , συμπεριλαμβανομένης και της χώρας μας, είναι υψηλότερη από ότι ήταν πριν από οκτώ χρόνια, ενώ σε ευρωπαϊκό επίπεδο κινείται σε αρκετά υψηλότερα επίπεδα από τα αντίστοιχα των Η.Π.Α. και της Ιαπωνίας.

5.1.2. Οι φοροαπαλλαγές

Ο φορολογικός ανταγωνισμός που έχει αναπτυχθεί ανάμεσα στις ευρωπαϊκές χώρες έχει οδηγήσει τις κυβερνήσεις τους στην προώθηση φοροαπαλλαγών, με αποτέλεσμα η φορολογική επιβάρυνση του 2003 να αναμένεται χαμηλότερη από αυτήν του περσινού έτους, με την εξαίρεση της Ισπανίας όπου αναμένεται οριακή αύξηση των φορολογικών εσόδων ως ποσοστό του Α.Ε.Π. (36.3%)

Η Ισπανία , όπως και η Ελλάδα, μαζί με άλλες τέσσερις χώρες (Αυστρία, Πορτογαλία, Σουηδία, Μ.Βρετανία) είχαν προχωρήσει σε σημαντικές αυξήσεις της φορολογικής επιβάρυνσης τους κατά την εξαετία 1995-2004. μάλιστα στη χώρα μας είχε παρουσιαστεί η μεγαλύτερη αύξηση (4.7%) μετά την Σουηδία (6.2%). Αντιθέτως , το ίδιο διάστημα η Ιρλανδία προχώρησε στη μεγαλύτερη μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης (-2.5.%)

Πέρα όμως από ορισμένες εξελίξεις που χαρακτηρίζουν συνολικά τα κράτη μέλη , η σύγκριση της δομής των φορολογικών συστημάτων, όπως αποτυπώνεται στην έκθεση της επιτροπής και η ομαδοποίηση των

φορολογικών μεγεθών των κρατών μελών της Ε.Ε. συναντούν αρκετές δυσκολίες . τα φορολογικά συστήματα παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές , ενώ οι φόροι και τα είδη των κοινωνικών εισφορών χαίρουν διαφορετικών ορισμών και ποσοστών από κράτος σε κράτος.

5.1.3. Οι μεταρρυθμίσεις

Άλλωστε τα κράτη μέλη έχουν προχωρήσει τα τελευταία χρόνια σε μεταρρυθμίσεις των φορολογικών τους συστημάτων οι οποίες διαφέρουν σημαντικά στο πεδίο και στην εμβέλεια εφαρμογής.

Στην χώρα μας π.χ. οι αλλαγές που έχουν υιοθετηθεί έχουν οδηγήσει σε σημαντική αύξηση της επιβάρυνσης από τους έμμεσους φόρους ξεπερνώντας ποσοστό του Α.Ε.Π. τον μέσο ευρωπαϊκό όρο(15.6% του Α.Ε.Π. το 2003 έναντι 13.9% στην Ε.Ε.). μεγαλύτερο βάρος στους έμμεσους φόρους δίνεται συνήθως στις χώρες όπου παρατηρείται φοροδιαφυγή σε μεγάλη έκταση αλλά και σε χώρες όπου οι εισαγωγές υπερβαίνουν τις εξαγωγές.

Αντιθέτως στην περίπτωση των άμεσων φόρων και της φορολογίας της εργασίας στην χώρα μας η επιβάρυνση έχει αυξηθεί με χαμηλότερους ρυθμούς. Το σύνολο των άμεσων φόρων στη χώρα μας , παρά το ότι έχει αυξηθεί μετά τα μέσα της περασμένης δεκαετίας παραμένει σε χαμηλότερα επίπεδα από τον μεσοευρωπαϊκό όρο ως ποσοστό του Α.Ε.Π.. Εξέλιξη που οφείλεται εν μέρει στο ύψος του κατά κεφαλήν εισοδήματος, το οποίο είναι αρκετά χαμηλότερο από το μέσο

ευρωπαϊκό , κάτι που αποτυπώνεται καλύτερα στο φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων(5.6% του Α.Ε.Π. του 2003 έναντι 9.8% της Ε.Ε.). σε χαμηλότερα επίπεδα από το μέσο ευρωπαϊκό όρο φαίνεται ότι κινούνται και οι κοινωνικές εισφορές στη χώρα μας (11.3% του Α.Ε.Π. έναντι 12.9% της Ε.Ε.. το 2003).

5.1.4. Οι εισφορές

Οι κοινωνικές εισφορές των εργοδοτών , παρά το ότι σε πολλές κατηγορίες είναι υψηλές , κινούνται σε χαμηλότερα επίπεδα από αυτά των εταίρων μας , χωρίς όμως να παρουσιάζουν πτωτική τάση τα τελευταία χρόνια . το δεδομένο αυτό αποτελεί εμμέσως ,σύμφωνα με ειδικούς , το μέγεθος της εισφοροδιαφυγής στην χώρα μας.. αντιθέτως , οι εισφορές των εργαζομένων – μισθωτών ξεπερνούν του μέσο όρο της Ε.Ε., κάτι που συμβαίνει και στην περίπτωση των ελεύθερων

επαγγελματιών. Οι φόροι κατανάλωσης , συμπεριλαμβανομένων και του Φ.Π.Α. (13.5% του Α.Ε.Π. του 2003) φαίνεται ότι ξεπερνούν τον μέσο όρο της Ε.Ε. (11.3% του Α.Ε.Π.) αλλά και της ευρωζωνής (10.9%)

Στην περίπτωση της φορολόγησης της εργασίας , στην οποία περιλαμβάνονται και κοινωνικές εισφορές , η χώρα μας εμφανίζεται ευνοημένη. Τα έσοδα από την φορολόγηση της εργασίας αναμένεται ότι θα ανέλθουν το 2003 σε 13.4% του Α.Ε.Π. έναντι 20.5% που είναι ο μέσος όρος στην Ε.Ε. και 21.5% στην ευρωζώνη. Κατά τους ειδικούς όμως στην σύγκριση αυτή δεν αποτυπώνεται οι στρεβλώσεις που ενέχουν τα εθνικά συστήματα. Στην περίπτωση της χώρα μας π.χ. ενώ η φορολογική επιβάρυνση της εργασίας κινείται σε χαμηλά επίπεδα, όπως φαίνεται στην έκθεση της επιτροπής , οι στρεβλώσεις που αφορούν ορισμένες κατηγορίες δημιουργούν προβλήματα που δεν συναντώνται σε άλλες χώρες.

5.2.ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ ΤΗΣ ΕΝΟΠΙΩΣΗΣ

Ανάμεσα στις πολιτικές θεωρίες που διατυπώθηκαν για να αναλύσουν το φαινόμενο της πολιτικής ολοκλήρωσης, το ξεπέρασμα δηλαδή του εθνικού κράτους και την στενότερη συνεργασία σε υπερεθνικό επίπεδο,

δυο υπήρξαν οι σημαντικότερες: α) νεολειτουργική θεωρία και β) η ομοσπονδιακή θεωρία. Η ώθηση που δόθηκε με την Ε.Ε.Π. στην κοινότητα και προσπάθεια για εγκαθίδρυση της πολιτικής ένωσης έφερε πάλι στην επιφάνεια τις θεωρητικές προσεγγίσεις, ώστε πολλοί αναλυτές να υποστηρίζουν ότι οι τελευταίες εξελίξεις αλλά και η πορεία που ακολουθεί σήμερα η κοινότητα δεν είναι τίποτε περισσότερο από την επιβεβαίωση των προσδοκιών κάποιας από τις δυο αυτές θεωρίες ή ο συγκερασμός τους. Ας δούμε περιληπτικά τα κύρια σημεία αυτών των θεωριών.

5.2.1. Η Νεολειτουργική θεωρία

Η νεολειτουργική θεωρία αποτελεί ένα μείγμα της λειτουργικής που κύριος εκφραστής της υπήρξε ο David Mitrany και της φεντεραλιστικής άποψης. Κύριοι εκπρόσωποι αυτής της θεωρίας είναι οι Ernst Haas και Leon Lie berg.

Η κύρια ιδέα της νεολειτουργικής αποχής είναι ότι η πολιτική ολοκλήρωση υλοποιείται σαν αποτέλεσμα της πίεσης που ασκούν ομάδες πίεσης και συμφερόντων και πολιτικά κόμματα πάνω στις κυβερνήσεις αναγκάζοντας τις τελευταίες να παραχωρήσουν ακόμη μεγαλύτερες κυριαρχικές εξουσίες σε υπερεθνικούς οργανισμούς ολοκλήρωσης. Απαραίτητη βέβαια προϋπόθεση είναι να υπάρχει συγκεκριμένη υποδομή, δηλαδή ορισμένα τμήματα της ζωής των εθνικών κρατών να έχουν πετύχει « ολοκλήρωση» αφού είχαν τεθεί κάτω από κοινό έλεγχο. Συγχρόνως με την υποστήριξη των πολιτικών κομμάτων και των ομάδων πίεσης και συμφερόντων οι νέοι κεντρικοί θεσμοί έχουν αυξημένη επιρροή ενώ αποκτούν και νέες εξουσίες με σκοπό να συμβάλλουν στην διεύρυνση της διαδικασίας ενοποίησης αλλά και την συνεργασία σε όλο και πιο ευαίσθητους τομείς της πολιτικής.

Για να ξεκινήσει λοιπόν η διαδικασία χρειάζονται κάποιοι κεντρικοί θεσμοί οι οποίοι θα είναι ικανοί να επιλύσουν τις συγκρούσεις που θα εμφανιστούν κατά την διάρκεια της ενοποίησης. Βέβαια σε ένα πρώτο στάδιο απαιτείται η συγκατάθεση των κυβερνήσεων αλλά και η συμφωνία τους στις αποφάσεις που λαμβάνονται από κοινού.

Σύμφωνα με τους νεολειτουργιστές για να μπορέσει να έχει καλύτερα αποτελέσματα η ενοποιητική διαδικασία πρέπει να αρχίσει από τομείς « χαμηλής πολιτικής» όπως εμπορικές και οικονομικές σχέσεις και σιγά σιγά να προχωρήσει σε αυτούς της « υψηλής πολιτικής» δηλαδή τομείς εθνικής κυριαρχίας όπως της εξωτερικής πολιτικής και άμυνας. Η πολιτική δηλαδή ενοποίηση θα είναι αποτέλεσμα κάποιων μέτρων που θα στοχεύουν σε αυτή.

Η νεολειτουργική άποψη εμφανίζεται στηριγμένη στην λογική τόσο όσον αφορά τους στόχους και τις επιδιώξεις, αλλά και όσον αφορά τη διαδικασία. Επίσης δεν λαμβάνει υπόψη της το ρόλο των ιδεολογικών συντελεστών στη διαδικασία ενοποίησης. Για τους νεολειτουργιστές ένα υπερεθνικό κράτος είναι το κατάλληλο περιφερειακό αντίστοιχο του εθνικού κράτους.

5.2.2. Η ομοσπονδιακή θεωρία.

Η ομοσπονδιακή θεωρία δεν αναφέρεται μόνο στην στρατηγική που πρέπει να ακολουθηθεί για την επίτευξη ενοποίησης, αλλά προσφέρει και ένα πρότυπο «ομοσπονδιακής κυβέρνησης» το οποίο θα προκύψει μέσα από την διαδικασία ενοποίησης. Για αυτό άλλωστε και είχε γίνει λόγος και για ηνωμένες πολιτείες της Ευρώπης από τον Churchill , ένα ανάλογο

δηλαδή πολιτικό- διοικητικό σύστημα με αυτό των Η.Π.Α. αντλώντας ίσως από εκεί το πρότυπο οργάνωσης. Παρόμοιες νομίζουμε ότι ήταν , και οι ιδέες των άλλων επιφανών φεντεραλιστών πολιτικών όπως ο Monnet, ο Schumann, ο Adenauer. Αυτό πάντως δεν σημαίνει ότι η ενωμένη Ευρώπη δεν θα έχει τις πολιτισμικές και γλωσσικές διαφορές μεταξύ των κρατών που την αποτελούν.

Η ομοσπονδοποίηση αντιπροσωπεύει τον τελικό στόχο της ενοποιητικής διαδικασίας. Σα στρατηγική αποδίδει πρωταρχική σημασία στο ρόλο της πολιτικής για την επίτευξη των στόχων, για την δημιουργία σταθερών θεσμών και οροθετημένων νομικών σχέσεων σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο, με ικανότητα να λαμβάνουν αποφάσεις. Σαν κύρια προϋπόθεση για την επιτυχία της ομοσπονδιακής στρατηγικής θεωρήθηκε αποκλειστικά και μόνο η ύπαρξη αποφασιστικής πολιτικής βούλησης από τις εθνικές κυβερνήσεις.

Η πολιτική εξουσία στα πλαίσια διακυβέρνησης της ομοσπονδοποίησης σε κεντρικούς και περιφερειακούς θεσμούς, όπως καθένας λειτουργεί αυτόνομα και ανεξάρτητα στα πλαίσια της προκαθορισμένης δραστηριότητας του. Υπάρχουν ορισμένα ζητήματα τα οποία χειρίζεται μια ενιαία ανεξάρτητη εξουσία ενώ άλλα δευτερεύοντα επιλύονται από τις κατά τόπους περιφερειακές εξουσίες .

Ιδιαίτερα σημαντικό στοιχείο της ομοσπονδιακής θεωρίας είναι η εκκίνηση της από συγκεκριμένες πολιτικές αποφάσεις που στόχο έχουν να προωθήσουν την πολιτική ολοκλήρωση. Σπουδαίο ρόλο επίσης στην διαδικασία για την ολοκλήρωση επιτελούν οι θεσμοί και ο τρόπος κατανομής της εξουσίας.

Όπως η τελικά αποτυχημένη απόπειρα για την ίδρυση της ευρωπαϊκής πολιτικής κοινότητας (με την άμεση εκπροσώπηση του ευρωπαϊκού

εκλογικού σώματος και το μερικό έλεγχο του στρατού) είχε ειπωθεί με τους φεντεραλιστές σαν ουσιαστική προσπάθεια για την δημιουργία μιας ομοσπονδίας των «έξι» αρχικών μελών της Ε.Κ.Α.Χ., έτσι και η ευρωπαϊκή ένωση θεωρείται από πολλούς ότι θα αποτελέσει μια ομοσπονδία, αφού σημαντικό μέρος των ρυθμίσεων της διαπνέεται από την ομοσπονδιακή φιλοσοφία και λογική.

Η αντίληψη ότι η ευρωπαϊκή ένωση μπορεί να αναπτυχθεί σε ομοσπονδιακό σύστημα απόκτησε μετά την υπογραφή της συνθήκης του Μάαστριχ ευρύτερη αποδοχή τόσο ανάμεσα στις πολιτικές elites όσο και σε ευρύτερες κοινωνικές ομάδες. Πολλοί αναλυτές αναφέρουν ότι μετά την ολοκλήρωση της ΟΝΕ το επόμενο στάδιο είναι η ομοσπονδοποίηση της ευρωπαϊκής ένωσης.

5.3 ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Η πορεία της Ελλάδας προς την τότε Ε.Ο.Κ. και Ε.Κ.Α.Χ. άρχισε από το 1961, όμως ανακόπηκε από το στρατιωτικό πραξικόπημα του Απριλίου 1967.

Οι συνομιλίες ξανάρχισαν από τις αρχές του 1975-μετα τον εκδημοκρατισμό της Ελλάδας- αφού η Ε.Ο.Κ. είχε επανειλημμένα πει ότι δεν δέχεται κράτη στους κόλπους της που οι κυβερνήσεις τους είναι αυταρχικές και όχι νόμιμα εκλεγμένες από ομαλές διαδικασίες.

Η συνθήκη της ένταξης της Ελλάδας στην Ε.Ο.Κ. υπογράφηκε το 1979 στο Ζάππειο Μέγαρο. Η Ελλάδα θεωρείται επίσημο μέλος της Ε.Ο.Κ. από την 1^η Ιανουαρίου 1981.

Μέσω των μεσογειακών ολοκληρωμένων προγραμμάτων (Μ.Ο.Π.) , που αποτελεί πρόταση της τότε ελληνικής κυβέρνησης, η Ελλάδα βρίσκεται σε τροχιά ανάπτυξης. Έπειτα οι χρηματοδοτήσεις της Ε.Ο.Κ. και μετέπειτα Ε.Ε. έρχονται μέσω των κοινοτικών πλαισίων στήριξης (I, II, III, IV), μέτρο στήριξης των χωρών της Ε.Ο.Κ.- Ε.Ε., εμπνευσμένο από τον τότε πρόεδρο της ευρωπαϊκής επιτροπής Ζακ Ντελόρ.

Από την 1^η Ιανουαρίου 2003 η Ελλάδα βρίσκεται για τέταρτη φορά από το 1981, επικεφαλής του συμβουλίου της ευρωπαϊκής ένωσης. Η ελληνική προεδρία σηματοδοτεί τη νέα εποχή στην οποία περνάει η ευρωπαϊκή ένωση με την διεύρυνση.

Ο ρόλος και οι αρμοδιότητες της προεδρίας άπτονται της διαχείριση και ενδυνάμωσης της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών της Ε.Ε. στο ευρωπαϊκό συμβούλιο, το συμβούλιο των υπουργών και τις συνόδου της Ευρώπης των μονίμων αντιπροσώπων. Η χώρα μας, αυτό το πρώτο

εξάμηνο του 2003, θα εκπροσωπεί το συμβούλιο της ευρωπαϊκής ένωσης στους άλλους ευρωπαϊκούς θεσμούς και τα ευρωπαϊκά όργανα και θα είναι αρμόδια για την εκπροσώπηση της ευρωπαϊκής ένωσης σε διεθνείς οργανισμούς και σε συναντήσεις καθώς και για τις σχέσεις της Ε.Ε. με κράτη εκτός ένωσης. Η ελληνική προεδρία ρίχνει ιδιαίτερο βάρος σε δυο τομείς :τη διαδικασία οικοδόμησης της ευρύτερης Ευρώπης και την ενίσχυση της κοινωνίας των πολιτών. Το μεγάλο στοίχημα είναι επιτυχής αντιμετώπιση των δύσκολων πολιτικών, οικονομικών αλλά και θεσμικών θεμάτων, που προκύπτουν σε μια δυσμενή διεθνή συγκυρία, μέσω της προώθησης πολιτικών προς όφελος των ευρωπαίων πολιτών που θα συμβάλουν στην ενίσχυση της αίσθησης ότι η Ευρώπη υπάρχει για όλους.

Ο στόχος της ελληνικής προεδρίας είναι η προώθηση μιας κοινότητας αξιών, που θα αναγνωρίζει το δικαίωμα του πολίτη στην ασφάλεια, τη δημοκρατία και την καλύτερη ποιότητα ζωής, με την δημιουργία θεσμών που θα εγγυώνται τη συμμετοχή και την ισότητα.

Για την επίτευξη του στόχου της, κατά τη διάρκεια της προεδρίας της στην Ε.Ε., η Ελλάδα έχει θέσει πέντε βασικές προτεραιότητες: 1. Την διεύρυνση της ευρωπαϊκής ένωσης, 2. Την εφαρμογή της στρατηγικής της Λισσαβόνας, 3. Τη μετανάστευση, 4. Το μέλλον της Ευρώπης, με την επικείμενη διεύρυνση της σε 25 κράτη μέλη και 5. Τις εξωτερικές σχέσεις της Ε.Ε. μέσα στο πλαίσιο της νέας πραγματικότητας που διαμορφώνεται στην Ευρώπη.

Ειδικότερα, πρώτη προτεραιότητα της ελληνικής προεδρίας είναι διασφάλιση του χρονοδιαγράμματος για την ένταξη των 10 υποψήφιων χωρών, σύμφωνα με τις αποφάσεις της Κοπεγχάγης , προσβλέποντας στην υποδοχή των χωρών αυτών ως μέλη της Ε.Ε. 1^η Μάιου του 2004. Στόχος είναι η ενδυνάμωση των σχέσεων μας στον ευρύτερο χώρο, από την Ρωσία ως την μεσόγειο μέσα στο πλαίσιο κοινών αξιών και οικονομικών ενδιαφερόντων.

Τα τελευταία έτη, πριν την ένταξη της Ελλάδας στην Ε.Ο.Κ., η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας στηριζόταν στην αύξηση της γεωργικής παραγωγής, στην ανάπτυξη της ελαφρά βιομηχανίας, στην αύξηση της εγχώριας ζήτησης, στη βελτίωση του τουρισμού και στις υπηρεσίες.

Οι εξαγωγές ήταν περιορισμένες, ενώ οι εισαγωγές παρουσίαζαν συνεχώς ανυψωτική τάση και καλύπτονταν από τους άδηλους πόρους. Εάν η κατάσταση αυτή συνεχιζόταν ομαλά, η ένταξη της Ελλάδας στην Ε.Ο.Κ. δεν θα ήταν απαραίτητη. Τα κοινωνικά όμως μεγέθη δεν μένουν στάσιμα, οι συνθήκες μεταβάλλονται και η κατάσταση αλλάζει. Η εγχώρια ζήτηση για παραδοσιακά γεωργικά και βιοτεχνικά προϊόντα καλύφθηκε και άρχισε να μειώνεται, η τουριστική δραστηριότητα άρχισε να μειώνεται, γιατί ο τουρίστας απαιτεί πλέον σύγχρονες τουριστικές εγκαταστάσεις, η γεωργική καλλιέργεια χρειάζεται εισαγωγή προϊόντων νέων ποικιλιών.

Ο εκσυγχρονισμός συνεπώς της ελληνικής οικονομίας ήταν απαραίτητος ακόμη και αν υπήρχε η περίπτωση της ένταξης μας στην Ε.Ο.Κ. και εάν ακόμη δεν υπάρχει ούτε Ε.Ο.Κ. γιατί με τον εκσυγχρονισμό η ελληνική οικονομία θα μπορούσε να αυξήσει τη βιομηχανική της παραγωγή, θα αποκτούσε εξειδικευμένη παραγωγική ικανότητα και θα επιτύγχανε μεγαλύτερες εξαγωγές.

Και εάν όλα αυτά γίνονταν, ακόμα ήταν απαραίτητη η ένταξη της χώρας μας στη μεγάλη αγορά της Ε.Ο.Κ., των 340 εκατ. Κατοίκων, γιατί έτσι θα εξασφαλιζόταν η διάθεση των προϊόντων μας.

Με την ένταξη της Ελλάδας στην Ε.Ο.Κ. η ελληνική οικονομία αποκτά τα εξής πλεονεκτήματα:

- ❖ Επειδή το μέγεθος της ελληνικής παραγωγής είναι μικρό και το επίπεδο ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας χαμηλό σε

σχέση με το μέσο όρο των χωρών της Ε.Ο.Κ.(καπνά, οπωροκηπευτικά, τεχνικά έργα κ.τ.λ.)

- ❖ Η κοινότητα έχει μεγάλους πόρους , τους οποίους διαθέτει στις πτωχότερες χώρες, όπως η Ελλάδα, για τον εκσυγχρονισμό της παραγωγής τους. Ήδη η Ελλάδα την τελευταία πενταετία 1988-1992 έχει εισπράξει από την Ε.Ο.Κ. καθαρά 2.530.819 εκατ. Δρχ., χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι προηγούμενες εισπράξεις από το 1967.
- ❖ Η χώρα μας με την ένταξη της έγινε ισότιμο μέλος της Ε.Ο.Κ. δεν το κατόρθωσε, γιατί η ένταξη της στην Ε.Ο.Κ. περνά από την Αθήνα.
- ❖ Η ένταξη μας στην Ε.Ο.Κ. θα επηρεάσει ευνοϊκά το δημόσιο βίο μας , την εκπαίδευση την εκπαίδευση μας, την πολιτιστική μας ταυτότητα, και θα εξασφαλίσει την δημοκρατία μας. Θα γίνουμε ευρωπαίοι με όλα τα πλεονεκτήματα, που παρουσιάζουν οι λαοί αυτοί.

Το θέμα της ένταξη μας στην Ε.Ο.Κ. δεν πρέπει να εξετάζεται μόνο από τα πλεονεκτήματα, που θα αποκτήσουμε, αλλά οφείλουμε να ερευνήσουμε και το τι θα χάναμε, εάν μέναμε εκτός Ε.Ο.Κ..

Οι κυριότερες απώλειες της ελληνικής οικονομίας από την μη ένταξη μας θα ήταν οι εξής:

- ❖ Θα χάναμε αγορές, όπως η Γερμανία, η Γαλλία προς τις οποίες κατευθύνεται το 50% των εξαγωγών μας και τη θέση μας θα την έπαιρναν άλλες χώρες ανταγωνιστικές.
- ❖ Θα αναγκαζόμασταν να διατηρήσουμε τα δασμολογικά τείχη και θα αυξανόταν το κόστος παραγωγής των

προϊόντων μας, γιατί θα παράγονταν με απαρχαιωμένες μεθόδους.

- ❖ Θα χάναμε την επαφή με την σύγχρονη τεχνολογία.
- ❖ Τα προϊόντα μας δεν θα γίνονταν δεκτά από τις χώρες της Ε.Ο.Κ., γιατί θα ήταν προϊόντα τρίτης χώρας και
- ❖ Θα αισθανόμασταν απομονωμένοι χωρίς συμμάχους και χωρίς ασφάλεια.

Μπροστά σε όλα αυτά τα πλεονεκτήματα, που αποκτάμε από την ένταξη μας, τα μειονεκτήματα είναι ελάχιστα και άνευ λόγου.

Μεταξύ αυτών τα σπουδαιότερα είναι δυο, τα εξής :

- Η διείσδυση των ξένων επιχειρηματιών στην ελληνική οικονομία, αφού υπάρχει ελευθερία εγκατάστασης και οικονομικής δράσης. Το ίδιο όμως και κατά αντίστροφη φορά μπορούν να κάνουν και οι έλληνες επιχειρηματίες και μάλιστα σε δραστηριότητες, οι οποίες πλεονεκτούν έναντι πολλών ευρωπαϊκών, όπως είναι τα παραδοσιακά ελληνικά προϊόντα, τα τεχνικά έργα και η ναυτιλία.
- Η εγκατάσταση ελεύθερων επαγγελματιών (δικηγόρων, ιατρών, μηχανικών), της Ε.Ο.Κ. στην Ελλάδα. Θα παρουσιάσει όμως πολλά προβλήματα προσαρμογής και θα αντιμετωπίζεται με δυσκολίες, όπως με πολλές δυσκολίες θα αντιμετωπίζεται και η αντίστροφη εγκατάσταση των ελλήνων ελευθέρων επαγγελματιών στις χώρες της Ε.Ο.Κ.

Δυσκολίες θα αντιμετωπίζεται και η αντίστροφη εγκατάσταση των ελλήνων ελευθέρων επαγγελματιών στις χώρες της Ε.Ο.Κ.

Με την διεύρυνση της Ε.Ε. η Ελλάδα πρέπει να προβεί στις απαραίτητες διαρθρωτικές αλλαγές με στόχο την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας. Οι ευκαιρίες και οι απειλές με την ένταξη των νέων χωρών είναι συνάρτηση της ακολουθούμενης κυβερνητικής πολιτικής.

Η πολιτική αυτή πρέπει να έχει ως στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας και του κεφαλαίου που αποτελεί προσδιοριστικό παράγοντα για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών παραχθέντων προϊόντων και υπηρεσιών στην Ε.Ε. και κατά συνέπεια θα συμβάλλει στην διεύρυνση των ελληνικών επιχειρήσεων στην κεντρική κοινοτική Ευρώπη.

5.4.ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΗ ΕΥΡΩΠΗ ΤΩΝ «25» ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ.

Η τελευταία ευρωπαϊκή σύνοδος κορυφής των τελευταίων ετών, που έγινε στις Βρυξέλλες με κύριο αντικείμενο την οριστικοποίηση του συντάγματος της ένωσης και με γενικευμένη την πεποίθηση ότι οι διαπραγματεύσεις για την επίτευξη του στόχου αυτού αποδείχθηκαν ιδιαίτερα μακρές και οδυνηρές. Βασικό σημείο τριβής ήταν η αλλαγή της μεθόδου διεξαγωγής των ψηφοφοριών στο συμβούλιο υπουργών. Η μέθοδος αυτή της «διπλής πλειοψηφίας» των κρατών πληθυσμών είχε γίνει αποδεκτή από 23 νυν και μελλοντικά κράτη, όμως η Ισπανία και η Πολωνία, είχαν δημιουργήσει πλήρες αδιέξοδο λόγω της εμμονής τους, εκπεφρασμένης με όρους σχεδόν θρησκευτικής εντάσεως, στην διατήρηση του ισχύοντος συστήματος «σταθμισμένης ψήφου» που τις ευνοεί.

Η μέθοδος της διπλής ψήφου στην λήψη των αποφάσεων προβλέπει ότι οι αποφάσεις θα λαμβάνονται βάσει του 50% των κρατών μελών που εκπροσωπούν το 60% του ευρωπαϊκού πληθυσμού, έχει εξοργίσει την

Ισπανία και την Πολωνία, οι οποίες στην προηγούμενη κυβερνητική διάσκεψη το 2000 , είχαν εξασφαλίσει «σταθμισμένη ψήφο» άρα και ειδικό βάρος σχεδόν ίσο με εκείνες των «4» μεγάλων της ένωσης, της Γερμανίας, της Γαλλίας, της Βρετανίας, και της Ιταλίας, καίτοι ο πληθυσμός τους είναι σαφώς μικρότερος όπως και το πολιτικό τους βάρος.

Κατόπιν τούτου παραμένει ακόμη άγνωστων κατά πόσο η Ε.Ε. θα μπορέσει να καταλήξει σε ένα οριστικό συνταγματικό κείμενο η αν, όπως πολλοί φοβούνται, οι διαπραγματεύσεις θα συνεχισθούν για αρκετούς μήνες και χρόνια ακόμη.

Πέραν του θέματος αυτού, σε εκκρεμότητα παραμένουν τα ζητήματα της ισότιμης εκπροσώπησης των κρατών μελών στην ευρωπαϊκή επιτροπή, της απεμπλοκή των τεσσάρων ουδέτερων κρατών από την ρήτρα αμοιβαίας συνδρομής που περιέχει το σύνταγμα και, τέλος , η αναφορά η μη του χριστιανισμού στο προοίμιο του συντάγματος.

Εν τω μεταξύ σε εξέλιξη βρίσκεται το θέμα της ευρωαμυνας, η οποία εξαρτάται από την πολιτική των Η.Π.Α. και πιο συγκεκριμένα του ΝΑΤΟ.

Οι ηγέτες της Ε.Ε. αποδέχθηκαν την διακήρυξη της ιταλικής προεδρίας για την ευρωπαϊκή άμυνα που προβλέπει την δημιουργία μέσα στο 2004 μιας στρατιωτικής δύναμης ικανής να σχεδιάζει όταν κρίνεται αναγκαίο, αυτόνομες στρατιωτικές επιχειρήσεις της ένωσης.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΩΣ % ΤΟΥ
ΑΕΠ.

	1995	2000	2001	2002	2003
ΒΕΛΓΙΟ	9,1	9,9	9,7	9,7	9,6
ΔΑΝΙΑ	5,2	5,6	5,7	5,8	5,9
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	5,6	7,3	6,6	6,7	6,7
ΕΛΛΑΔΑ	7,5	10,6	10,3	10,2	10,1
ΙΣΠΑΝΙΑ	7,6	9,2	9,2	9,2	9,2
ΓΑΛΛΙΑ	9,6	10,8	11,0	11,2	11,1
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	6,8	8,2	7,8	7,8	6,7
ΙΤΑΛΙΑ	12,0	10,4	10,6	10,6	10,2
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	14,1	14,4	13,9	13,8	12,9
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	7,5	9,0	8,9	9,0	8,8
ΑΥΣΤΡΙΑ	6,9	7,2	8,0	7,9	7,9
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	7,5	9,5	9,2	9,3	9,2
ΦΙΛΑΝΔΙΑ	5,8	9,9	9,2	9,0	8,8
ΣΟΥΗΔΙΑ	4,5	7,8	8,8	8,2	8,2
ΒΡΕΤΑΝΙΑ	7,8	9,6	9,5	9,5	9,4
Ε.Ε.	7,8	9,1	9,0	9,0	8,9
ΕΥΡΩΖΩΝΗ	8,0	9,1	9,0	9,0	8,9

ΠΗΓΗ: ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΤΗΣ Ε.Κ. Υποχρεωτικές δεσμεύσεις. Βιβλ. «Ευρωπαϊκή και Νομισματική Ένωση», Αλεξιάκης Παναγιώτης.

ΕΜΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ ΩΣ % ΤΟΥ ΑΕΠ.

	1995	2000	2001	2002	2003
ΒΕΛΓΙΟ	13,3	14,0	13,4	13,4	13,5
ΔΑΝΙΑ	17,2	17,2	17,1	17,1	17,0
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	12,4	12,8	12,6	12,7	12,5
ΕΛΛΑΔΑ	14,4	16,0	158,7	15,6	15,6
ΙΣΠΑΝΙΑ	10,9	12,4	12,0	12,2	12,3
ΓΑΛΛΙΑ	16,2	16,1	15,7	15,7	15,7
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	14,6	13,8	13,5	13,2	13,1
ΙΤΑΛΙΑ	12,7	15,6	15,3	15,4	15,3
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	13,5	15,0	14,2	14,3	14,5
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	11,9	13,1	13,6	13,6	13,6
ΑΥΣΤΡΙΑ	15,2	15,4	158,5	15,3	15,1
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	15,5	16,0	16,0	15,9	15,9
ΦΙΛΑΝΔΙΑ	14,4	13,5	14,0	13,8	13,3
ΣΟΥΗΔΙΑ	14,5	14,8	15,5	15,3	15,1
ΒΡΕΤΑΝΙΑ	14,1	14,6	14,3	14,2	14,0
Ε.Ε.	13,6	14,3	14,1	14,0	13,9
ΕΥΡΩΖΩΝΗ	13,4	14,2	14,0	14,0	13,9

ΠΗΓΗ: ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΤΗΣ Ε.Κ. Υποχρεωτικές δεσμεύσεις . βιβλ. « Ευρωπαϊκή και Νομισματική Ένωση», Αλεξιάκης Παναγιώτης.

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ο Σ

Η οικοδόμηση της Ευρώπης δεν υπήρξε ποτέ υπόθεση μόνο των ευρωπαϊών. Βέβαια, ξεπήδησε ως ουτοπική ιδέα και ως πολιτικό ιδανικό που έπρεπε να επιτευχθεί από τους κόλπους των ευρωπαϊκών ελίτ, από τα δίκτυα των στοχαστών και των ιθυνόντων. Ωστόσο, η συγκεκριμενοποίηση της μετά το 1958, με την μορφή της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (Ε.Ο.Κ.), η οποία το 1993 μετατράπηκε σε Ευρωπαϊκή Ένωση., διαμορφώθηκε από τους συσχετισμούς δυνάμεων που προέκυψαν από το Β παγκόσμιο πόλεμο.

Πέρα από την δράση των ιδρυτών της Ενωμένης Ευρώπης (αυτός ο τίτλος δεν θα πρέπει να αποδίδεται μονάχα στους Μονέ και Σουμαν), οφείλει περισσότερο στην θέληση των Ηνωμένων Πολιτειών από όσα στην θέληση των λαών της Ευρώπης, οι οποίοι για να επαναλάβουμε την διατύπωση των διαδοχικών συνθηκών, από την συνθήκη της Ρώμης (1957) έως την συνθήκη της Νίκαιας (2000)προχωρούσαν ουσιαστικά προς την διαρκώς στενότερη ένωση.

Η διεύρυνση της Ε.Ε. σε 25 η και περισσότερα κράτη-μέλη (με την προοπτική επιλεκτικής επέκτασης σε άλλες ηπείρους) καθιστά αδύνατη την ταυτόχρονη εμβάθυνση της . ένα διαρκώς αυξανόμενο συνονθύλευμα διαφορετικών παραδόσεων, κουλτούρας και γεωπολιτικών προσανατολισμών, το οποίο σφραγίζεται από συνεχώς μεγαλύτερες οικονομικές διαφορές που κατόπιν με την σειρά τους καθορίζουν την κατάσταση των πολιτικών συμφερόντων, δεν μπορεί πλέον να έρθει σε κοινό παρανομαστή μέσω αυστηρότερων διαδικασιών και σκληρότερων κανόνων.

Με άλλα λόγια, η διεύρυνση της Ε.Ε. οδηγεί σε ένα «μπάχαλο» από το οποίο δεν μπορούμε να έχουμε και πολλές απαιτήσεις.

Κανείς, όμως, δεν μπορεί να αισθάνεται υποχρεωμένος να επιδείξει αλληλεγγύη στο πλαίσιο ενός τέτοιου συνονθυλεύματος, όπως είναι αυτονόητο. Αυτό, όμως, με την σειρά του οδηγεί σε δυο νέα πολιτικά συμπεράσματα: αφενός ωθεί στην επανενίσχυση με δυναμικό τρόπο των εθνικών κρατών και των ιδιαίτερων συμφερόντων, τους εις βάρος των κοινών ευρωπαϊκών διαδικασιών και αφετέρου θέτει εκ νέου επί τάπητος το θέμα του «σκληρού πυρήνα», των «ομάδων πρωτοπόρων» χωρών που επιθυμούν μια πολύ ταχύτερη και βαθύτερη ολοκλήρωση ανάμεσα τους – κάτι που αντικειμενικά οδηγεί στην Ευρώπη των δυο η των πολλών ταχυτήτων.

Ο γάλλος πρόεδρος Ζακ Σιράκ έθετε ευθέως το ζήτημα της συγκρότησης « ομάδας πρωτοπορών» αμέσως μετά την διάλυση της αποτυχημένης συνοδού κορυφής. «επιμένω ότι είναι καλή λύση, γιατί θα δώσει ένα μοτέρ, θα δώσει το παράδειγμα. Αυτή θα επιτρέψει στην Ευρώπη να προχωρήσει πιο γρήγορα, πιο μακριά, καλύτερα», δήλωσε στην συνέντευξη τύπου που ακολούθησε το φιάσκο.

Ο καγκελάριος Γκερχαρντ Σρεντερ, είναι λίγο πιο επιφυλακτικός, αλλά κινήθηκε στην ίδια κατεύθυνση. « είναι προφανές πως αν δεν φθάσουμε σε συμφωνία σε ορατό μέλλον για το σχέδιο συντάγματος, η συνέπεια μπορεί να είναι μια Ευρώπη των δυο ταχυτήτων. Δεν πρέπει να το επιθυμούμε και εμείς δεν το θέλουμε, όμως είναι μέσα στην λογική μιας οριστικής αποτυχίας», τόνιζε και αυτός στην συνέντευξη του. Η « Φρανκφουρτερ Αλγκεμαινε» στο προαναφερθέν άρθρο της αναλαμβάνει επίσης το καθήκον να θεμελιώσει θεωρητικά την ανάγκη αναβάθμισης του εθνικού κράτους στις νέες συνθήκες.

« Η διακυβερνητική διάσκεψη απόδειξε ότι ο χαρακτηρισμός των κρατών μελών της Ε.Ε. ως "κυρίαρχων συνθηκών", όχι μόνο διατηρεί την δικαιολόγηση του βάσει του διεθνές δικαίου, αλλά και απόκτα νέα, μεγαλύτερη πολιτική σημασία με την διεύρυνση της Ε.Ε. και των ενστάσεων που προκύπτουν εξαιτίας της», υπογραμμίζει.

Αν λάβει κανείς υπόψη του το θλιβερό γεγονός ότι στις Βρυξέλλες οι ηγέτες των «25» συνεδρίασαν στο πλαίσιο της διακυβερνητικής και συζήτησαν μόλις...μια ώρα, στην συνέχεια διέκοψαν μια περίπου 20 ώρες και ξαναμαζεύτηκαν για λίγα λεπτά, όπου αποφάσισαν να το διαλύσουν, αντιλαμβάνεται κανείς πόσο χαμηλά έχουν πέσει αυτήν την στιγμή οι ευρωπαϊκές διαδικασίες. Τα πράγματα είναι πολύ χειρότερα από όσο έχει συνειδητοποιήσει το ευρύ κοινό....

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ✓ **Αλεξιάκης Παναγιώτης**, Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου, «*Ευρωπαϊκή Οικονομική και Νομισματική Ένωση*», ένωση ελληνικών τραπεζών, εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα 1994.
- ✓ **Γεωργακόπουλος Α. Θεόδωρος**, Καθηγητής Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, «*η Ευρωπαϊκή Ένωση, θεσμοί και πολιτικές*», εκδόσεις Α. Σταμουλης, Αθήνα-Πειραιάς 1995.
- ✓ «*Ευρω-οι προσαρμογές και επιπτώσεις στον ελληνικό τραπεζικό τομέα από την οικονομική και νομισματική ένωση και την εισαγωγή του ευρώ*», ένωση ελληνικών τραπεζών, εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή 1998
- ✓ **Ζωγραφάκης Ε. Σταύρος**, Πελαγίδης Κ. Θεόδωρος, «*Οι δρόμοι της Ο.Ν.Ε. και νοικοκυριά*», ινστιτούτο στρατηγικών και αναπτυξιακών μελετών, Ανδρέας Παπανδρέου, Αθήνα 2000.
- ✓ **Θεοδωρόπουλος Σωτήριος**, Λέκτορας Πανεπιστημίου Πειραιώς, «*Ευρωπαϊκή Οικονομική Ολοκλήρωση*», θεωρία και πολιτική, εκδόσεις Α. Σταμουλης, Αθήνα 1997.
- ✓ **Μαραβέγιας Ναπολέον**, **Τσινιζέλης Μιχάλης**, «*Η Ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης*», θεσμικές, πολιτικές και οικονομικές πτυχές, β έκδοση, θεμέλιο, βιβλιοθήκη ευρωπαϊκών θεμάτων, Αθήνα, Δεκέμβριος 1994.
- ✓ **Μούσης Σ. Νίκος**, Πτυχιούχος Νομικής και Οικονομικών Επιστημών, διδάκτωρ διεθνών οικονομικών σχέσεων, σύμβουλος της επιτροπής των ευρωπαϊκών κοινοτήτων, «*Ευρωπαϊκή Ένωση, Δίκαιο -Οικονομία-Πολιτική*», πρόλογος : j.m.c.i.- Robles, εκδόσεις Παπαζηση, 8^η αναθεωρημένη έκδοση, Αθήνα 1999.

- ✓ **Νικολόπουλος Παναγιώτης**, Στοιχεία Ευρωπαϊκού Δικαίου , Μεσολόγγι 2000.
- ✓ **Πουρναράκης Ε.Δ.**, Καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, (πρώην Α.Σ.Ο. και Ε.Ε.), « διεθνής οικονομική», μια εισαγωγική προσέγγιση, έκδοση β, Αθήνα 2000.
- ✓ **Pascal Fontaine**, Καθηγητής του ινστιτούτου πολιτικών μελετών του Παρισιού, « 10 μαθήματα για την Ευρώπη», υπηρεσία επίσημων εκδόσεων των ευρωπαϊκών κοινοτήτων, ευρωπαϊκή τεκμηρίωση, Λουξεμβούργο, Μάρτιος 1998.
- ✓ **Σαρρής Νίκος**, « Ευρωπαϊκή Ενοποίηση», 2^η έκδοση βελτιωμένη, εκδοτικός όμιλος «ΙΩΝ», εκδόσεις «Έλλην», Αθήνα, Ιανουάριος 1999.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ-ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

«Η αξία» ,εβδομαδιαία εφημερίδα, αριθμός φύλλου 267, 21-21 Ιουνίου 2003, σελ. 6.

«Το βήμα», εβδομαδιαία εφημερίδα, αριθμός φύλλου 13887, 14 Ιουνίου 2003, σελ.3-4, 11.

«Το βήμα», εβδομαδιαία εφημερίδα, αριθμός φύλλου 13888, 15 Ιουνίου 2003, σελ. Α 16, 34.

«Το βήμα», εβδομαδιαία εφημερίδα, αριθμός φύλλου 13896, 26 Ιουνίου 2003, σελ. 7-9.

«Το έθνος», εβδομαδιαία εφημερίδα, αριθμός φύλλου 6557, 23 Ιουνίου 2003, σελ.6.

«Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία», εβδομαδιαία εφημερίδα, αριθμός φύλλου 1323, 8 Ιουνίου 2003, σελ.24-27.

«Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία», εβδομαδιαία εφημερίδα, αριθμός φύλλου 1329, 15 Ιουνίου 2003, σελ.4-16,21-22.

«Οικονομικός Ταχυδρόμος», περιοδικό, 22 Ιουνίου 2003, σελ 2-14.

«Οικονομική», μηνιαίο περιοδικό, Μάιος 2003, σελ.22-24, 39-41.

ΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

- ❖ ONE- στόχοι- χρονοδιάγραμμα-κριτήρια σύγκλισης. Πρέβεζα , Μάρτιος 2003
- ❖ Η συνθήκη του Μάαστριχ και οι επιτεύξεις της στην οικονομική εξέλιξη της Ελλάδος. Πάτρα 1996
- ❖ ONE-πρόγραμμα σύγκλισης και ελληνικής πραγματικότητας Πάτρα
- ❖ Οικονομική πολιτική –οικονομική ανάπτυξη, προβλήματα και δυνατότητες της ελληνικής οικονομίας, Πρέβεζα 2003

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

<http://www.ee.gr/a/abe.htm>

[file:///A:/Τα ΝΕΑ on line αρχείο files \ne.file](file:///A:/Τα%20ΝΕΑ%20on%20line%20αρχείο%20files%20\ne.file)

www.europa.eu.int

[www.europa.eu.int/abc/doc/off/rg/e12000/pt0046.htm.](http://www.europa.eu.int/abc/doc/off/rg/e12000/pt0046.htm)

www.europa.eu.int/scadplus/leg/e1/lvb/125007

<http://tovima.dolnet.gr>